

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ**
UNIVERSITY OF PATRAS

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Τίτλος: Η σημασία του αρχαίου πολιτισμού –
μνημείων στην ανάπτυξη πολιτιστικού
τουρισμού στο νησί της Νάξου.**

Του Σπουδαστή: ΕΥΤΥΧΙΑ ΛΕΣΣΗ

Επόπτρια - Καθηγήτρια: ΓΙΑΝΝΟΥΚΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΠΥΡΓΟΣ – 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

1.	Περίληψη	3
2.	Λέξεις Κλειδιά	3
3.	Εισαγωγή	4
Κεφάλαιο 1 ^ο - Σκοπός και Οργάνωση της Έρευνας		
1.1.	Πηγές και Εργαλεία Έρευνας. Διαδικασία υλοποίησής της.	5
1.2.	Σκοπός.	5
Κεφάλαιο 2 ^ο – Παράγοντες ανάπτυξης τουρισμού .		
2.1.	Τουρισμός Γενικά	6
2.2.	Οικονομία και Τεχνολογία	7
2.3.	Προφίλ Τουρίστα	8
Κεφάλαιο 3 ^ο – Βιβλιογραφική Επισκόπηση		
3.1.	Πολιτιστική Κληρονομιά	9
3.1.1.	Αρχαία Μνημεία.	10
3.1.2.	Νεότερα Μνημεία.	10
3.1.3.	Βυζαντινά Μνημεία.	10
3.2.	Πολιτιστικός Τουρισμός	11
3.2.1.	Πολιτιστικοί Πόροι.	12
3.2.2.	Βιωσιμότητα.	13-14
Κεφάλαιο 4 ^ο – Μελέτη Περίπτωσης της Νάξου		
	Γενικά στοιχεία του νησιού.	15
4.1.	Ιστορική Επισκόπηση - Αρχαία και Νεότερη Ιστορία.	16-22
4.2.	Διαθέσιμοι πολιτιστικοί πόροι	23
4.3.	Η σημασία των Πολιτιστικών Πόρων στην ανάπτυξη Πολιτιστικού Τουρισμού στην Νάξο.	24
Κεφάλαιο 5 ^ο – Τουριστική Υποδομή Νάξου.		
Οδικό δίκτυο – Ακτοπλοϊκή – Εναέρια κυκλοφορία.		25
5.1.	Αφίξεις – κλίνες	26
5.2.	Διαθέσιμες Υποδομές	27-28

Κεφάλαιο 6^ο – Πακέτα Πολιτιστικού Τουρισμού και Προτάσεις Ανάπτυξης του.

Εισαγωγή.	29
6.1. Πακέτο Α. Καλοκαιρινή Περίοδος.	30-37
6.2. Πακέτο Β. Χειμερινή Περίοδος.	38-45
Κεφάλαιο 7ο – Εφαρμογές Πολιτιστικού Τουρισμού στην Νάξο.	
7.1. Υπάρχουσες και Επιτυχημένες εφαρμογές.	48
Συμπέρασμα	50
Βιβλιογραφία	51-52

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.

Ο τουρισμός γενικότερα βρίσκεται στο επίκεντρο του Παγκόσμιου ενδιαφέροντος αφού έχει αναδειχθεί σε σημαντική οικονομική δραστηριότητα. Στην Ελλάδα ο τουρισμός έχει ανοδική πορεία και συνεχώς εξελίσσεται ανάλογα με το ενδιαφέρον και τις ανάγκες των επισκεπτών (ήλιος, θάλασσα , φυσικές ομορφιές , γαστρονομία , αρχαιότητες κτλ.).

Στην παρούσα πτυχιακή θα αναφερθώ στη σημασία του αρχαίου πολιτισμού – μνημείων για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού στο νησί της Νάξου.

Είναι ένα εύφορο νησί με ανεπτυγμένη την γεωργία και την κτηνοτροφία όπου αυτό οδηγεί σε οικονομική αυτάρκεια. Οι τουριστικές υποδομές στο νησί βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη αφού τα τελευταία χρόνια οι αφίξεις τουριστών αυξάνονται με αποτέλεσμα να αυξάνεται και η ανάγκη για περισσότερες κλίνες , περισσότερα ακτοπλοϊκά και εναέρια δρομολόγια ιδιαίτερα τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο όπου η τουριστική κίνηση είναι 50% μεγαλύτερη από τους υπόλοιπους μήνες.

Η Νάξος το μεγαλύτερο νησί των Κυκλάδων η οποία στέκει στο κέντρο του Αιγαίου, μέσα από τα πακέτα πολιτιστικού τουρισμού θα δούμε ότι το νησί μπορεί να υπάρξει τουριστικός προορισμός αφού είναι πλούσιο σε αρχαιότητες , μνημεία και Βυζαντινές εκκλησίες . Οι πολιτιστικοί πόροι ενός τόπου είναι ικανοί να βοηθήσουν στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού. Γίνονται προσπάθειες χρησιμοποιώντας σύγχρονα μέσα ψηφιακής τεχνολογίας για εφαρμογές πολιτιστικού τουρισμού καθώς επίσης, γίνονται και προσπάθειες ανάπτυξης από τοπικούς παράγοντες Δήμους , Κοινότητες και Ιδιώτες. Τέλος , είναι σημαντικό να υπάρχουν προγράμματα τα οποία θα έχουν σκοπό την συντήρηση , την ανάδειξη και τη διατήρηση καλής κατάστασης των μνημείων.

Η αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων του νησιού έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική ανάπτυξη και μπορεί να δώσει και μια περαιτέρω πνοή ανάτασης πέρα από τους καλοκαιρινούς μήνες. Αυτό ενισχύει την απασχόληση ανοίγοντας θέσεις εργασίας που έχουν τόσο ανάγκη σήμερα κυρίως οι νέοι.

Έτσι λοιπόν , η σημασία του αρχαίου πολιτισμού στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού στην Νάξο είναι μέγιστη και αναγκαία ώστε η πολιτιστική κληρονομιά του τόπου να παραμείνει αναλλοίωτη στο πέρασμα των χρόνων, επιφέροντας μια έξτρα οικονομική ενίσχυση.

Λέξεις – Κλειδιά: Πολιτιστικός Τουρισμός, Πολιτιστικοί Πόροι, Βιωσιμότητα Εφαρμογές – Πακέτα Πολιτιστικού Τουρισμού – Προτάσεις Ανάπτυξης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Η Ελλάδα διαθέτει πλούσια ιστορία και ένα πανάρχαιο πολιτισμό. Ίχνη του Ελληνικού πολιτισμού χρονολογούνται από την παλαιολιθική εποχή. Αργότερα στη Νεολιθική εποχή οι Μινωίτες στην Κρήτη, ο Μυκηναϊκός πολιτισμός και ο κυκλαδικός φτάνοντας στο χρυσό αιώνα όταν η Ελλάδα έφτασε σε μια πολιτιστική έκρηξη, που εκφράστηκε με επιτεύγματα στην αρχιτεκτονική, το θέατρο, τις επιστήμες και τη φιλοσοφία.

Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού που δημιουργείται μέσω του αρχαίου πολιτισμού που υπάρχει σε μια γεωγραφική περιοχή είναι πάρα πολύ μεγάλη και παίζει σημαντικό ρόλο στην τοπική και οικονομική αναζωογόνηση και ευημερία.

Στη συγκεκριμένη πτυχιακή θα δούμε ποια είναι η σημασία του αρχαίου πολιτισμού – μνημείων στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού στο νησί της Νάξου.

Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρετε σε πηγές και εργαλεία έρευνας καθώς και στον σκοπό αυτής της έρευνας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο θα αναφερθώ στους ορισμούς πολιτιστική κληρονομιά, πολιτιστικός τουρισμός, πολιτιστικοί πόροι και βιωσιμότητα.

Η ανάδειξη και η αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, των αρχαιολογικών, ιστορικών και αρχιτεκτονικών μνημείων βοηθάει στην ανάπτυξη μιας σύνθετης μορφής τουρισμού στην περιοχή όπου ο επισκέπτης γνωρίζει για τον πολιτισμό, την παράδοση και τον τρόπο ζωής των ντόπιων.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα γίνει μελέτη της περίπτωσης της Νάξου, μια ιστορική επισκόπηση αρχαία και νεότερη ιστορία. Στην συνέχεια, θα ερευνήσουμε τους διαθέσιμους πολιτιστικούς πόρους καθώς και την αξιοποίηση αυτών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα αναφερθώ στην τουριστική υποδομή του νησιού.

Στο πέμπτο κεφάλαιο με βάση τους πολιτιστικούς πόρους του νησιού θα δούμε δύο πακέτα πολιτιστικού τουρισμού α) Ένα για την καλοκαιρινή περίοδο και β) Ένα για την χειμερινή περίοδο, παρουσιάζοντας προτάσεις που μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού στην Νάξο έτσι ώστε τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι να είναι προστατευμένα από πλευρά συντήρησης και φύλαξης ενώ χωριά, αγροτικοί οικισμοί και μονοπάτια να παραμένουν ως έχουν δηλαδή στην φυσική τους κατάσταση.

Τέλος, το κεφάλαιο έξι θα αναφέρω επιτυχημένες εφαρμογές πολιτιστικού τουρισμού για το νησί της Νάξου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - Σκοπός και Οργάνωση της Έρευνας.

1.1. Πηγές και Εργαλεία Έρευνας. Διαδικασία υλοποίησής της.

Η παρούσα πτυχιακή με τίτλο « Η σημασία του αρχαίου πολιτισμού – μνημείων στην ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού στο νησί της Νάξου» εκπονήθηκε στα πλαίσια της ολοκλήρωσης των προϋποθέσεων , για την λήψη του πτυχίου μου από το ΑΕΙ Δυτικής Ελλάδας τμήμα Μουσειολογίας (Πρώην τμήμα Διοίκησης Οικονομίας , Επικοινωνίας , Πολιτιστικών και Τουριστικών Μονάδων) κατεύθυνση Διοίκησης Πολιτιστικών Μονάδων και επιχειρήσεων Φιλοξενίας με έδρα τον Πύργο Ηλείας.

Οι πηγές μου για τα κείμενα που θα παρουσιάσω είναι στοιχεία που βρήκα στο διαδίκτυο αλλά και από τα βιβλία που διδάχθηκα κατά την φοίτησή μου.

Λόγω της καταγωγής της μητέρας μου από το νησί της Νάξου αλλά και της μεγάλης μου αγάπης γι' αυτό ήταν το πρώτο πράγμα που σκέφτηκα σε ότι έχει να κάνει με τον αρχαίο πολιτισμό αφού η Νάξος κατοικείται από τους προϊστορικούς χρόνους και έχει δεχθεί τόσες πολλές επιρροές από διαφορετικούς πολιτισμούς. Είναι ο πλέον κατάλληλος τόπος για να μιλήσουμε για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού μέσα από τον αρχαίο πολιτισμό.

Η έρευνα μου στηρίχτηκε σε κείμενα από αρχαιολόγους και ερευνητές που έχουν ασχοληθεί και έχουν καταγράψει και αναδείξει στοιχεία σε σχέση με την ιστορία , τα μνημεία , αρχαιολογικούς χώρους , Βυζαντινές εκκλησίες κτλ.

Έχω πάρει στοιχεία από την ΕΣΣΥΕ , τοπικούς φορείς και ΥΠΑ για την πορεία της τουριστικής ανάπτυξης στο νησί καθώς και στοιχεία από άλλες πτυχιακές και διπλωματικές που ασχολήθηκαν με παρόμοια θέματα.

1.2. Σκοπός .

Ο σκοπός λοιπόν της παρούσας πτυχιακής είναι να ερευνήσει την σημασία του αρχαίου πολιτισμού της Νάξου στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού της. Κατά πόσο λοιπόν οι πολιτιστικοί πόροι της Νάξου μπορούν να είναι βιώσιμοι και πως μπορούν οι Πολιτεία, οι τοπικοί φορείς αλλά και οι κάτοικοι να βοηθήσουν σε αυτό.

Αυτά τα δύο πακέτα πολιτιστικού τουρισμού θα μπορούσαν να είναι ένα προϊόν τουριστικού ενδιαφέροντος πολλών τουριστών , οι οποίοι αναζητούν γνώσεις για τον αρχαίο πολιτισμό , την τέχνη και τις παραδόσεις της Νάξου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20 – Παράγοντες Ανάπτυξης Τουρισμού.

2.1. Τουρισμός Γενικά.

Ο τουρισμός είναι η βαριά βιομηχανία ενός τόπου που εμπλέκει εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπους στις δραστηριότητες του. Είναι αυτός που ευθύνεται για την μεγαλύτερη «μετανάστευση» του ανθρώπου στην ιστορία και έχει σημαντικές συνέπειες στη φύση, τον πολιτισμό και την οικονομία. Ο τουρισμός αναμένεται να διπλασιαστεί τα επόμενα 20 χρόνια καθώς και οι πολλαπλές συνέπειες αυτής της ταχείας ανάπτυξης. Έχοντας τις ρίζες του στην αρχαία ιστορία των πολιτισμών ο τουρισμός έχει αναπτυχθεί για να γίνει ένας από τους σημαντικότερους βιομηχανικούς κλάδους παγκοσμίως, και τα τελευταία χρόνια αυξάνεται δύο φορές πιο γρήγορα το ακαθόριστο εγχώριο προϊόν του κόσμου.

Η λέξη τουρισμός προέρχεται από τη γαλλική λέξη *tour* και την αγγλική *touring*, που σημαίνουν γύρος, περιήγηση. Και οι δύο λέξεις προέρχονται από τη λατινική λέξη *turnus*. Η Διεθνής Ακαδημία του Τουρισμού (A.I.T.-Monte Carlo) ορίζει ότι ο τουρισμός είναι το σύνολο των ανθρώπινων μετακινήσεων και των δραστηριοτήτων που προκύπτουν από αυτές.

Το 1942 οι καθηγητές Hunziker και Krapf υποστήριξαν για πρώτη φορά ότι ο Τουρισμός έπρεπε να οριστεί ως το σύνολο των φαινομένων και σχέσεων που προκύπτουν από την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού, εφόσον αυτό δεν οδηγεί σε μόνιμη διαμονή και δεν συνδέεται με καμία κερδοσκοπική δραστηριότητα.

Μπορούμε να διακρίνουμε τον τουρισμό σε :

1. Εγχώριο
2. Εξερχόμενο
3. Εισερχόμενο
4. Διεθνή
5. Εσωτερικό
6. Εθνικό
7. Ο Μαζικός τουρισμός είναι μια νέα ιδέα αφού άλλαξαν τα δεδομένα με την Βιομηχανική Επανάσταση.

Τέλος, έχουμε και τον Εναλλακτικό τουρισμό (Wikipedia,2020).

2.2. Οικονομία και Τεχνολογία.

Όλοι γνωρίζουμε ότι οι οικονομικές αλλαγές μαζί με την ανάπτυξη της τεχνολογίας είναι οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν την τουριστική δραστηριότητα.

Ένα από τα πιο βασικά χαρακτηριστικά της τελευταίας πεντηκονταετίας έγκειται στο ότι, το εισόδημα, καθώς και ο διαθέσιμος ελεύθερος χρόνος αυξήθηκαν, συγκριτικά πάντοτε με τα προηγούμενα χρόνια, κάτι το οποίο με τη σειρά του, οδήγησε στην ανάπτυξη του τουρισμού.

Η αύξηση του εισοδήματος και η ανάπτυξη της τεχνολογίας οδήγησαν στην άνοδο των αεροπορικών μετακινήσεων καθώς δημιουργήθηκαν και αεροπορικές εταιρίες χαμηλού κόστους (δεκαετία '60) όπου ο νέος τρόπος μετακίνησης ήταν πιο άνετος , πιο γρήγορος και αρκετά οικονομικός .

Η εύκολη , γρήγορη και οικονομική μετακίνηση οδηγούν στην αύξηση της προσφοράς προϊόντων και υπηρεσιών του τουριστικού τομέα και δημιουργούν οργανωμένα ταξίδια. Αυτό με την σειρά του οδηγεί στη μείωση του κόστους ενός ταξιδιού που προηγουμένως επωμιζόταν οι ταξιδιώτες και καθιστά τα ταξίδια προσιτά σε μεγαλύτερο ποσοστό ανθρώπων οδηγώντας στην ανάπτυξη του μαζικού τουρισμού.

Η ανάπτυξη των τεχνολογικών μέσων και κυρίως του διαδικτύου έχουν προσφέρει στον τομέα του τουρισμού ένα επιπλέον εργαλείο όπου ο τουρίστας μπορεί να ενημερωθεί και να συλλέξει πληροφορίες.

Οι επιλογές σε τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες που έχει ο ενδιαφερόμενος ταξιδιώτης και εν δυνάμει καταναλωτής είναι πάρα πολλές και επίσης έχει τη δυνατότητα σύγκρισης ανάμεσα σε τιμές.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο υποψήφιος τουρίστας να δημιουργήσει το ατομικό πακέτο διακοπών εναρμονισμένο σύμφωνα με τις επιθυμίες , τις ανάγκες του και τις οικονομικές του δυνατότητες.

Το διαδίκτυο είναι ένα μέσο που ανανεώνει τις πληροφορίες του συνεχώς και είναι αξιόπιστο (Λεγάκη Μ., 2018).

2.3. Προφίλ τουρίστα.

Το προφίλ του σημερινού τουρίστα έχει διαφοροποιηθεί σε σχέση με το παρελθόν.

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας , οι κοινωνικό-πολιτικές και οικονομικές αλλαγές αλλά και τα μέσα μεταφοράς έχουν επηρεάσει πολύ το προφίλ του τουρίστα . Σήμερα οι τουρίστες είναι πολύ καλά ενημερωμένοι αφού από το διαδίκτυο συλλέγει πληροφορίες και στο τέλος αποφασίζει και επιλέγει την περιοχή και τι μπορεί να του προσφέρει (αρχαιολογικοί χώροι , μουσεία , πολιτιστικές εκδηλώσεις , βουνό , θάλασσα κλπ) και τον τρόπο μεταφοράς του.

Η ελευθερία της επιλογής είναι αυτή που δίνει το προνόμιο οι διακοπές να μην είναι μόνο για συγκεκριμένα οικονομικά στρώματα. Υπάρχουν ταξιδιωτικοί προορισμοί για όλες τις ηλικίες και για όλα τα εισοδήματα.

Τα ομαδικά ταξίδια και τουριστικά πακέτα με όλες τις ανέσεις πληρωμένες (μεταφορά, γεύματα , επισκέψεις κλπ) προσελκύουν όλο και πιο πολύ τους ταξιδιώτες. Είναι σημαντικό για πολλούς ταξιδιώτες να βρίσκονται σε όμορφα θέρετρα που καλύπτουν όλες τους τις ανάγκες.

Ο τουρίστας – καταναλωτής προσπαθεί μέσα από τα ταξιδιωτικά γραφεία να πάρει την δυνατή χαμηλότερη τιμή όπου θα μπορεί να την πληρώσει αλλά θα του καλύπτει και τις απαιτήσεις του.

Λαμβάνοντας υπόψιν , το προφίλ του τουρίστα οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και γενικότερα ο επιχειρηματικός τομέας μιας περιοχής θα πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες του και να αποσπών μεγαλύτερα μερίδια των αγορών στις οποίες δραστηριοποιούνται καλύπτοντας περισσότερα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο – Βιβλιογραφική Επισκόπηση.

3.1. Πολιτιστική Κληρονομιά

Είναι σημαντικό κάθε λαός να γνωρίζει το παρελθόν του , την ιστορία του. Η πολιτιστική κληρονομιά εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της ιστορίας γι' αυτό και θα πρέπει να προστατεύεται και να αξιοποιείται κατάλληλα.

Η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί μια πρακτική κατανόησης και αξιοποίησης του παρελθόντος με την έννοια της να ποικίλει. Στην ουσία της μπορεί να αφορά αποκλειστικά την τέχνη , ήθη , έθιμα , πρακτικές, αντικείμενα, καλλιτεχνικές εκφράσεις και αξίες τα οποία περιγράφουν τον τρόπο ζωής που είχε αναπτυχθεί κατά το παρελθόν από μια ομάδα ατόμων και αυτά να μεταδίδονται από γενιά σε γενιά. Πέρα από αυτά, η πολιτιστική κληρονομιά αποφέρει σημαντικά έσοδα ιδίως τον 21^ο αιώνα όπου γίνεται λόγος για μια βαριά βιομηχανία η οποία στηρίζει την παγκόσμια οικονομία και ιδιαίτερα χώρες με μεγάλο πολιτιστικό πλούτο όπως είναι η Ελλάδα.

Στο παρελθόν είχε την έννοια κληροδοσίας , ενώ σήμερα συνιστά πρακτική ανάδειξης και εξύμνησης του παρελθόντος αλλά αναφέρεται επίσης και σε τρέχουσες χρήσεις αυτού οι οποίες έχουν σκοπό να εξυπηρετήσουν διάφορους στόχους όπως είναι οι οικονομικοί. Είναι μια διαδικασία πολιτισμικής παραγωγής και ανάπτυξης στο παρόν, η οποία καταφεύγει στο μέλλον (Ε.Ι.Δ.Π., no date).

Η έννοια της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (patrimoine culture, cultural heritage), ορίζεται από τις διατάξεις των δύο διεθνών Συμβάσεων της UNESCO . Την Σύμβαση του 1954 για την Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών σε Περίπτωση Ένοπλης Σύρραξης και της Σύμβασης του 1972 για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς. Σύμφωνα με την Σύμβαση της Παγκόσμιας Κληρονομιάς η έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς περιλαμβάνει μνημεία ,έργα αρχιτεκτονικής, μνημειακής γλυπτικής και ζωγραφικής , κατασκευές αρχαιολογικού χαρακτήρα , επιγραφές, σπήλαια, κτλ., οικοδομικά συγκροτήματα, και χώρους (έργα του ανθρώπου ή δημιουργήματα από κοινού της φύσης και του ανθρώπου) (Ντόρα Ν. Κόνσολα).

Η πολιτιστική κληρονομιά κάθε χώρας αποτελεί δημόσιο αγαθό.

Κάθε κυβέρνηση που σέβεται τον πολίτη είναι υποχρεωμένη να υπηρετεί και να διαφυλάττει τα πολιτιστικά δικαιώματα της χώρας ως αναπόσπαστο στοιχείο των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων.

Συνοψίζοντας και με δεδομένο ότι ο κάθε λαός έχει μια ιστορική κληρονομιά που πρέπει να αναδειχθεί, οι αρμόδιοι επιστήμονες πρέπει να μην την αφήσουν στο παρελθόν. Με τη σωστή αξιοποίηση του πολιτισμού στο παρόν, τα οφέλη αυτού μεταλαμπαδεύονται στο μέλλον. Γι' αυτό το λόγο , είτε είναι υλικός, είτε είναι άυλος, πρέπει να προστατευθεί, να διατηρηθεί και να γίνει σεβαστός από το ευρύτερο κοινό .

3.1.1 Αρχαία Μνημεία.

Ως αρχαία μνημεία ή αρχαία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830. Στα αρχαία μνημεία συμπεριλαμβάνονται σπήλαια και παλαιοντολογικά κατάλοιπα για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι συνδέονται με την ανθρώπινη ύπαρξη (Wikipedia, no date).

3.1.2. Νεότερα Μνημεία.

Ως νεότερα μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που είναι μεταγενέστερα του 1830 και των οποίων η προστασία επιβάλλεται λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους (heallegal, no date).

3.1.3. Βυζαντινά Μνημεία.

Τα Βυζαντινά μνημεία εντάσσονται στο πλαίσιο της Βυζαντινής τέχνης η οποία αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας τον 5^ο αιώνα. Η Βυζαντινή τέχνη ήταν μια τέχνη με επίσημο χαρακτήρα στη λειτουργία των σχέσεων της εκκλησιαστικής με την πολιτική εξουσία. Δέχτηκε επιρροές κατά βάση από τη ρωμαϊκή αρχιτεκτονική και από την περιοχή της μέσης ανατολής.

Εκκλησίες φτιαγμένες από τούβλα και πέτρες εξωτερικά , επένδυση με τοιχογραφίες εσωτερικά , ημικυκλικά τόξα , θολωτές οροφές και άλλα (Wikipedia, 2020).

3.2. Πολιτιστικός Τουρισμός.

Ο πολιτιστικός τουρισμός είναι ένας από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς στην τουριστική βιομηχανία. Ως πολιτιστικός τουρισμός ορίζεται η μετακίνηση των ατόμων σε πολιτιστικά αξιοθέατα μακριά από τον συνήθη τόπο διαμονής τους με την πρόθεση να συλλέξουν νέες πληροφορίες και εμπειρίες προκειμένου να ικανοποιήσουν τις πολιτιστικές τους ανάγκες.

Δεν αποτελεί μόνο τη βάση για την άνθηση του τουρισμού στις πόλεις αλλά αποτελεί και όργανο προώθησης του τουρισμού στις αγροτικές και περιφερειακές περιοχές. Είναι το είδος του τουρισμού που αναπτύσσεται ραγδαία μέχρι σήμερα .

Ο πολιτιστικός τουρισμός αναφέρεται σε τουριστικά ταξίδια τα οποία έχουν ως κυρίαρχα κίνητρα , διαφορετικές δραστηριότητες και εμπειρίες σχετικά με τον πολιτισμό , όπως η συμμετοχή σε φεστιβάλ και πολιτιστικές εκδηλώσεις , γνωριμία με την ιστορία και την παράδοση τόπων και χώρων , επίσκεψη σε περιοχές με παραδοσιακό δομημένο περιβάλλον , επίσκεψη σε πολιτιστικά μνημεία και μουσεία, γνωριμία με τα τοπικά ήθη και έθιμα καθώς και την τοπική γαστρονομία.

Ο σωστός σχεδιασμός και διαχειρισμός πολιτιστικού τουρισμού έχει θετικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις και συμβάλει στην διατήρηση των πολιτιστικών πόρων (Γρατσάνη Α., 2012).

Βασικά εργαλεία για την ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού είναι οι νέες τεχνολογίες . Μέσο των νέων τεχνολογιών μπορεί να γίνει προβολή του τόπου για την προσέλκυση τουριστών – παρουσίαση πολιτιστικής κληρονομιάς – μέχρι και την κατασκευή πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων.

3.2.1. Πολιτιστικοί Πόροι.

Με την έννοια πολιτιστικοί πόροι ορίζεται ο φυσικός και πολιτισμικός πλούτος μιας περιοχής που με κατάλληλη επεξεργασία και διαχείριση μετατρέπεται σε προϊόν με οικονομικά οφέλη και κέρδη για τους κατοίκους και για τον ίδιο τον τόπο.

Οι πολιτισμικοί πόροι διακρίνονται σε ιδιωτικούς και δημόσιους και είναι τα απαραίτητα εργαλεία με τα οποία μια κοινωνία τροφοδοτεί και ενισχύει την παραγωγή πολιτισμού σε ένα δομημένο τόπο και χρόνο.

Πολιτιστικοί πόροι λοιπόν είναι :

- Αρχαιολογικά μνημεία , τοποθεσίες και μουσεία
- Λαογραφικά/ Εθνογραφικά στοιχεία (ήθη/ έθιμα)
- Αρχιτεκτονική δομή, οικιστικά σύνολα (πόλεις ιστορικά κέντρα , παραδοσιακοί οικισμοί)
- Αντικείμενα τέχνης , χειροτεχνήματα, γκαλερί, φεστιβάλ εκδηλώσεις
- Μουσική , χορός
- Καλλιτεχνικές εκδηλώσεις (θέατρο, κινηματογράφος, μουσική, χορός)
- Μελέτη του προφορικού και γραπτού λόγου
- Εκπαιδευτικές και επιστημονικές εκδηλώσεις (σεμινάρια, επιστημονικές ανταλλαγές, ερευνητικά προγράμματα κ.ά.)
- Θρησκευτικές εκδηλώσεις , μνημεία θρησκευτικού χαρακτήρα, επίσκεψη σε ναούς και μονές
- Τεχνολογικές ή τεχνητές υποδομές (φράγματα , γέφυρες, κτιριακά συγκροτήματα κ.ο.κ) (Κοκκώσης Χ., Τσάρτας Π., Γκρίμπα Ε., 2011).

Οι πολιτιστικοί πόροι στηρίζονται κυρίως με χρηματοδοτικά ή άλλα μέσα έτσι ώστε να μπορεί να συντηρηθεί μια δραστηριότητα , μιας παράδοσης , μιας διαδικασίας του παρελθόντος για να μπορεί να μεταφερθεί στην επόμενη γενιά. Με αυτό το τρόπο δημιουργείται μια πολιτιστική ταυτότητα η οποία είναι μοναδική και έτσι διαφοροποιείται σε σχέση με τις άλλες περιοχές.

3.2.2. Βιωσιμότητα.

Η λέξη βιωσιμότητα έχει πολλές σημασίες. Σημαίνει διάρκεια , διατήρηση , υποστήριξη. Για να επιτευχθεί ο σκοπός της διάρκειας , της διατήρησης και της υποστήριξης θα πρέπει να υπάρχει ένα σχέδιο ανάπτυξης το οποίο να εγγυάται την ενίσχυση αυτών των εννοιών.

Η τουριστική βιομηχανία αποτελεί βασικό μέσο στήριξης της απασχόλησης και της οικονομίας. Ο πολιτιστικός τουρισμός είναι μια από τις ανερχόμενες μορφές τουρισμού. Η επιβάρυνση των ιστορικών οικισμών και μνημείων είναι μεγάλη από την πολυάριθμη επισκεψιμότητα των τουριστών. Γι' αυτό και είναι αναγκαίες πολιτικές και στρατηγικές εφαρμογές έτσι ώστε να υπάρξει διασφάλιση της βιωσιμότητας των τουριστικών προορισμών (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 2017).

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή κοινότητα και το πρόγραμμα της για το περιβάλλον και την ανάπτυξη , ο όρος βιωσιμότητα δηλώνει την κοινωνική ανάπτυξη που δεν οδηγεί σε καταστροφή του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων από τους οποίους εξαρτώνται οι ανθρώπινες δραστηριότητες.

Ο βιώσιμος τουρισμός εκτός από το φυσικό περιβάλλον περιλαμβάνει το κοινωνικό και το πολιτιστικό περιβάλλον. Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη ικανοποιεί τις ανάγκες των σημερινών τουριστών και των περιοχών υποδοχής , προστατεύοντας και βελτιώνοντας την ευκαιρία για το μέλλον.

Κάποιες από τις βασικές αρχές του βιώσιμου τουρισμού διατυπώθηκαν με την μορφή Χάρτας στο Παγκόσμιο Συνέδριο Πανθαρόττε, στην Ισπανία το 1995 είναι οι ακόλουθες:

- I. Η τουριστική ανάπτυξη θα πρέπει να στηρίζεται σε ένα φιλικό περιβάλλον σε μια βιώσιμη οικονομία και μια δίκαιη οικονομία. Επίσης , ο τουρισμός θα πρέπει να βρίσκεται σε αρμονία με το φυσικό , πολιτισμικό και ανθρώπινο περιβάλλον.
- II. Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα από πλευρά τουρισμού για τις επιπτώσεις του στην πολιτιστική κληρονομιά και στις τοπικές παραδόσεις των κοινωνιών.
- III. Είναι σημαντική η συμμετοχή σε δράσεις και εφαρμογές από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς σε όλα τα επίπεδα. (τοπικό , περιφερειακό, εθνικό και τα λοιπά).
- IV. Διερεύνηση ευκαιριών και μέγιστη δυνατή οικονομική συμβολή για τις τοπικές κοινωνίες.
- V. Βελτίωση ποιότητας ζωής και κοινωνικό-πολιτισμικός εμπλουτισμός για τους προορισμούς.
- VI. Δράσεις ολοκληρωμένου σχεδιασμού τουριστικής ανάπτυξης από την κεντρική διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση.

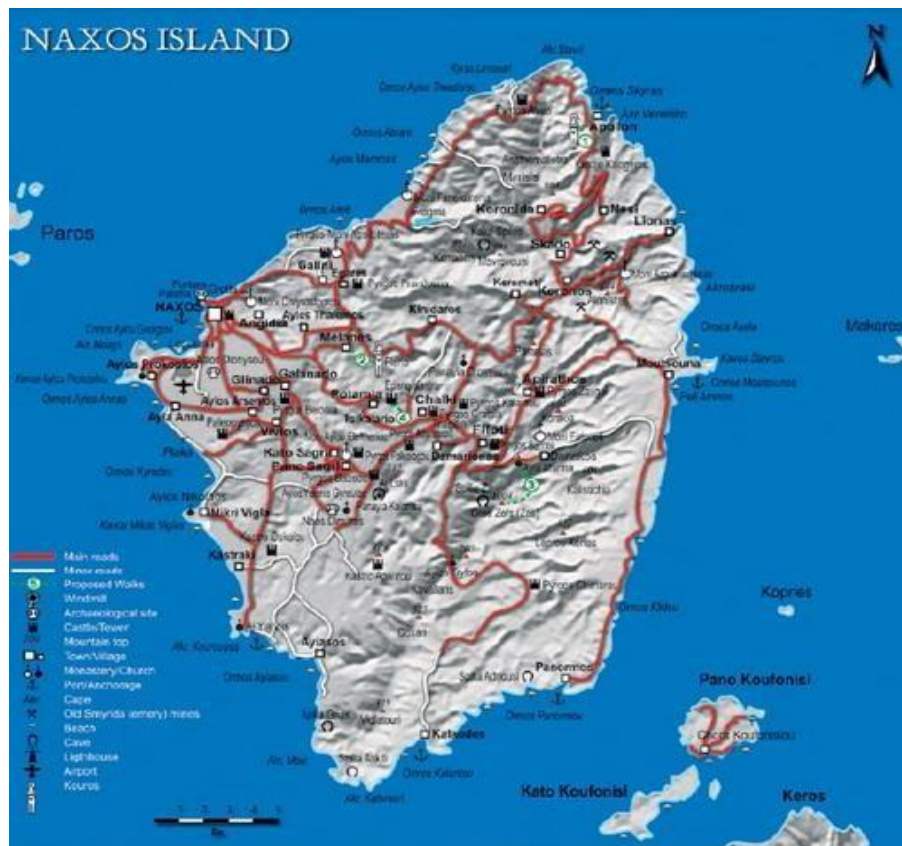
- VII. Προτεραιότητα στις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού που σέβονται το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και συμβάλουν στην προαγωγή τουριστικής ανάπτυξης
- VIII. Δράσεις και τεχνολογίες που ενσωματώνουν τον τουρισμό στην στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης
- IX. Αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας (Τουλούπη Κ., 2017).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Μελέτη Περίπτωσης της Νάξου.

Γενικά στοιχεία του νησιού.

Η Νάξος ανήκει στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Κυκλάδων, των οποίων και αποτελεί το μεγαλύτερο και το πιο εύφορο νησί. Έχει ελλειψοειδές σχήμα και ο περίπλους της είναι 44ν.μ. Βρίσκεται στο κέντρο του Αιγαίου πελάγους και συγκεκριμένα, ανατολικά της νήσου Πάρου και νοτιοανατολικά του Πειραιά, απέχοντας από αυτόν 103ν.μ. (Πάντειο Πανεπ. Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και ΠΑ, 2012). Έχει έκταση περίπου 430 τ.χλμ και το μήκος των ακτών της είναι περίπου 148 τ.χλμ. Πρωτεύουσα της Νάξου είναι η Χώρα. Το γεωγραφικό της προφίλ παρουσιάζει τεράστιες παραλλαγές που εκπλήσσουν ευχάριστα τον επισκέπτη της (Λεκάκης Σ., no date). Στο εσωτερικό του νησιού το ανάγλυφο είναι ορεινό και διασχίζεται από ορεινό όγκο, με υψηλότερο υψόμετρο την κορυφή του όρου Ζας (Ζεύς) ύψους 1400μ. που βρίσκεται περίπου στο κέντρο του. Παρατηρείται συγκέντρωση των οικισμών στο δυτικό και κεντρικό τμήμα του νησιού. (Ευελπίδου, 2001:39).

Η Νάξος φημίζεται για την σημαντική ιστορία της. Αρχαιολογικοί χώροι, Βυζαντινά μνημεία, πολλές εκκλησίες, προστατευόμενοι παραδοσιακοί οικισμοί, κάστρα και πύργοι. Επίσης, φημίζεται για το μάρμαρό της και για το ορυχείο της σμύριδας. Μεγάλο μέρος του νησιού ανήκει στις προστατευόμενες περιοχές Natura. Στα ΝΑ και Ν του νησιού σχηματίζονται όρμοι ενώ εντυπωσιακές είναι οι παραλίες με τους αμμόλοφους, τις θίνες και τα δάση των κέδρων. (Λεκάκης Σ., no date).

Εικόνα 1:

Χάρτης Νάξου.

Πηγή: Επιμελητήριο Κυκλάδων , Τα όνειρα ζωντανεύουν στις Κυκλάδες.

4.1. *Ιστορική Επισκόπηση - Αρχαία και Νεότερη Ιστορία.*

Η ιστορία της Νάξου είναι γεμάτη από θρύλους , ιστορικά γεγονότα και πειρατικές επιδρομές γι' αυτό και τα περισσότερα χωριά της Νάξου είναι χτισμένα σε ορεινές περιοχές του νησιού. Είναι ένα από τα λίγα νησιά της Ελλάδας που κατοικείται συνεχώς από τα Προϊστορικά χρόνια έως και σήμερα.

Προϊστορικοί χρόνοι

Η Νεολιθική περίοδος φαίνεται να είναι η πρώτη περίοδος με δείγματα ανθρώπινης δραστηριότητας στην Νάξο περίπου 6.500 χρόνια πριν από σήμερα. Ο Κοκκινόβραχος στην Γρόττα και το σπήλαιο του Ζα είναι δύο μέρη όπου υπήρξαν ευρήματα εκείνης της περιόδου. Οι άνθρωποι εκείνης της εποχής είχαν ήδη αρχίσει να αναπτύσσουν την μεταλλουργία όπως δείχνει το χρυσό έλασμα και τα χάλκινα εργαλεία από τη σπηλιά του Ζα.

Περνάμε στην επόμενη περίοδο που είναι η λεγόμενη Κυκλαδική και μεγαλύτερη χρονικά περίοδος . Ιδιαίτερα σημαντική για τη Νάξο είναι η Πρωτοκυκλαδική περίοδο από το 3200 έως το 2300 π.Χ. περίπου. Σε αυτή την περίοδο υπάρχουν περισσότερα ευρήματα αφού ο πληθυσμός βρίσκεται διάσπαρτος σε μικρές κοινότητες και σε παράκτια υψώματα κοντά σε καλλιεργήσιμη γη και απάνεμους όρμους. (Γρόττα, Καστράκι, Σπεδό, Πάνορμος στον Κλειδό και στον Απόλλωνα). Οι άνθρωποι εκείνης της εποχής δείχνουν σημαντική πρόοδο στην ανάπτυξη της ξυλουργικής , στην τεχνολογία μετάλλων , της ναυπηγικής και της λιθοτεχνίας. Επίσης, πολλές πληροφορίες για την Πρωτοκυκλαδική περίοδο αντλούμε από τα νεκροταφεία. Οι νεκροί θάβονται σε μικρούς ορθογώνιους λάκκους και κτερίζονται με μαρμάρινα ειδώλια και αγγεία , πήλινα αγγεία , χάλκινα και λίθινα εργαλεία και όπλα. Ανασκαφές έγιναν στις αρχές του 20^{ου} αιώνα από τον ανθρωπολόγο Κλων Στέφανο ο οποίος σημειώνει ότι κατά την έρευνα του συναντά σύληση και καταστροφή των τάφων. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα , ότι πολλά ειδώλια και αγγεία να βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές ή σε μουσεία του εξωτερικού.

Στην Μυκηναϊκή εποχή 1600 – 1050 π.Χ. στην περιοχή της Γρόττας ακμάζει μια μεγάλη πόλη. Ένας σημαντικός εργαστηριακός χώρος καθώς και τμήμα του τοίχους της πόλης , στην πλατεία Μητροπόλεως , προστατεύονται από το Επιτόπιο Μουσείο. Υπάρχει επικοινωνία με τα άλλα Κυκλαδονήσια , την Ηπειρωτική Ελλάδα και την Κρήτη καθώς φαίνεται να υπάρχουν σχέσεις και με την Κύπρο. Η ανύψωση των υδάτων και οι γεωλογικές μεταβολές προκάλεσαν την βύθιση του μεγαλύτερου τμήματος της πόλης το οποίο εντοπίζεται τώρα μέσα στην θάλασσα.

Στο τέλος του 11^{ου} αιώνα π.Χ. οι κάτοικοι μετακομίζουν νότια στο σημερινό κάστρο. Η αριστοκρατική τάξη , μια ισχυρή τάξη λίγων οικογενειών γαιοκτημόνων οι οποίοι κατοικούν στην Ακρόπολη της Χώρας , Κάστρο , φαίνεται να ηγείται του υπόλοιπου λαού διαμορφώνοντας έτσι την δημόσια ζωή της πόλεως – κράτους της Νάξου.

Τους επόμενους αιώνες ακολουθεί μεγάλη ακμή στο νησί 650 έως 550. Αυτό οφείλεται στην εκμετάλλευση μαρμάρου και σμύριδας και την ανάπτυξη εμπορίου. Δεν διστάζουν να εμπλακούν σε πολεμικές αναμετρήσεις παραδείγματος χάρη με το μέρος των Χαλκιδέων για τον έλεγχο του Δηλάντιου πεδίου ή εναντίον των Παρίων

και αργότερα των Μιλησίων για τη δρομολόγηση των εμπορικών της συμφερόντων. Η Νάξος εξάγει έργα τέχνης και τεχνίτες σε διάφορα μέρη όπως είναι η Θήρα , η Πάρος , η Βοιωτία και η Αττική . Γύρω στο 500 π.Χ. χρονολογείται και η σφίγγα των Ναξίων , ανάθημα στους Δελφούς.

Το 540 π.Χ. ο τύραννος Λύγδαμης κατέλαβε την εξουσία χωρίς όμως να επηρεάζει ιδιαίτερα την ευημερία του νησιού . Ο Λύγδαμης έχει σαν σκοπό την πολεοδομική ανάπτυξη του νησιού και ανάμεσα στα έργα του είναι και ο ναός του Δηλίου Απόλλωνα στην νησίδα των Παλατιών, η Πορτάρα η οποία είναι το πιο αναγνωρίσιμο έμβλημα της Νάξου. Όμως δεν κατάφερε να ολοκληρώσει τον ναό.

Στα τέλη του 6^{ου} π.Χ. αιώνα εγκαθίσταται η δημοκρατία στο νησί. Σύμφωνα με τις πηγές το 490 π.Χ. ύστερα από επίθεση τα ιερά της πόλης καίγονται, κάποιοι κάτοικοι καταφεύγουν στα βουνά και άλλοι υποδουλώνονται.

Παρόλα αυτά το νησί συνεχίζει να δραστηριοποιείται. Μία απόδειξη της δραστηριότητας των κατοίκων είναι ο Πύργος του Χειμάρρου που μάλλον πρόκειται για οχυρωμένη αγροτική κατοικία με περίβολο.

Προχωρώντας στην Ελληνιστική εποχή η Νάξο παρουσιάζει περιορισμένη ακμή μετά την ένταξη στο Κοινό των Νησιωτών (315 π.Χ.). Στην Γρόττα ιδρύεται μαρμάρινη αγορά με 4 περιμετρικές στοές και πλήθος μνημείων.

Βυζαντινοί Χρόνοι

Η Βυζαντινή Περίοδος θεωρείται από τις σημαντικότερες στην ιστορία του νησιού από πλευράς μνημείων και όχι από γραπτές μαρτυρίες. Πάνω από 120 τοιχογραφημένοι ναοί καθιστά το νησί της Νάξου δεύτερο μετά την Κρήτη σχετικά με την πλήθος των μνημείων.

Το 642 αρχίζουν οι Αραβικές επιδρομές στο Αιγαίο. Οι συχνές πειρατικές επιδρομές και λεηλασίες είναι ο λόγος που οι κάτοικοι μετακινούνται από τα παράλια προς το εσωτερικό του νησιού γύρω από φρούρια κυρίως στον οικισμό του κάστρου τ' Απαλλίρου και στο λεκανοπέδιο της Δρυμαλίας (μέχρι το 13^ο αιώνα) με κέντρο τον ναό της Πρωτοθρόνου Χαλκείου. Οι προεικονομαχικές τοιχογραφίες της Πρωτοθρόνου και του τρικόγχου τρουλλαίου της Παναγίας Δροσιανής στη Μονή θεωρούνται ίσως οι αρχαιότερες των Βαλκανίων.

Την εποχή της Δ' Σταυροφορίας ένα μεγάλο μέρος των Ελληνικών νησιών κατοχυρώθηκε στη Βενετία . Το 1207 ο Marco Sanudo καταλαμβάνει την Νάξο. Ιδρύει το Κάστρο της Χώρας στη θέση του Βυζαντινού Κάστρου και των ερειπίων της αρχαίας Ακρόπολης για να μπορεί να προστατευθεί από τις επιδρομές ή άλλους εχθρούς. Το Κάστρο της Χώρας είναι το σημαντικότερο σύνολο μνημείων αυτής της περιόδου στο νησί. Στο εσωτερικό του Κάστρου υπάρχει η εμπορική σχολή των Ιησουιτών όπου πολύ αργότερα φοίτησε ο Ν. Καζαντζάκης και σήμερα στεγάζει το Αρχαιολογικό Μουσείο της Νάξου.

Ο Sanudo μοιράζει τη γη στους συντρόφους του και εκείνοι για να ελέγξουν και να προστατέψουν την περιουσία τους χτίζουν Πύργους. Το 14^ο αιώνα ιδρύεται το Απάνω

Κάστρο που βρίσκεται μεταξύ του λεκανοπεδίου Δρυμαλίας και Ποταμιάς από τους Βενετούς Δούκες.

Μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης το 1453 η Νάξος περνάει στα χέρια των Οθωμανών. Οι Τούρκοι δεν αφήνουν το αποτύπωμά τους στους χώρους του νησιού μιας και χρησιμοποιούσαν τους Ενετούς άρχοντες κυρίως για την συλλογή φόρων (Λεκάκης Σ.).

Νεότεροι χρόνοι : Μνημείο της νεότερης ιστορίας του νησιού αποτελούν τα Σμυριδωρυχεία.

Τα Γεωργικά και τα κτηνοτροφικά προϊόντα δίνουν στο νησί οικονομική αυτάρκεια. Τα προϊόντα που παράγουν είναι η πατάτα, το κίτρο, το λάδι και το κρασί. Εσπεριδοειδή και λαχανικά. Επίσης, φημίζεται για την γραβιέρα, την ξυνομυζήθρα, το ανθότυρο και τα λουπά. Οι Ναξιώτες είναι άνθρωποι φιλόξενοι και γλεντζέδες που τιμούν τα έθιμα και τις παραδόσεις τους (Τα όνειρα ζωντανεύουν στις Κυκλάδες, no date).

Εικόνα 2: Η πρωτοκυκλαδική ακρόπολη στο Κορφάρι των Αμυγδαλιών στον Πάνορμο, στη ΝΑ ακτή του νησιού. Στο βάθος διακρίνονται τα νησάκια Σχινούσα και Κάτω Κουφονήσι.

Πηγή: Φιλανιώτου 2005, 273.

Εικόνα 3 : Η Νάξος από δορυφόρο.

Πηγή: <http://earth.google.com/> .

Εικόνα 4 : Η θέση

Κοκκινόβραχος στη Γρόττα.

Πηγή: Λεκάκης Σ.

Εικόνα 5 :

Πρωτοκυκλαδικά ευρήματα από διάφορα μουσεία του κόσμου: Αριστερά: Badisches Landesmuseum, Καρλσρούη, Πάνω δεξιά: Altes Museum, Βερολίνο, Κάτω δεξιά: British Museum, Λονδίνο.

Πηγή: Λεκάκης Σ.

Εικόνα 6 : Τμήμα της βυθισμένης μυκηναϊκής πόλης της Γρόττας, που εντοπίζεται βόρεια της σημερινής παραλίας
Πηγή: <http://earth.google.com/>

Εικόνα 7: Κυκλικοί περίβολοι ταφών στο Τσικαλαριό (φωτ. --) Πηγή: Λεκάκης Σ.

Εικόνα 8: Ο «Οίκος των Ναξίων» στη Δήλο, ενδεικτικό της παρουσίας τους στη Δήλο τον 7ο αι.
Πηγή: Λεκάκης Σ.

Εικόνες 9:

Παναγία Δροσιανή στη Μονή και δεξιά δείγμα της προεικονομαχικής τοιχογράφησης του ναού.

Πηγή: αριστερά, φωτ. Ε. Γρατσία, από Μαστορόπουλος 2007, 67.

Εικόνα 10 :

Πρωτόθρονος Χαλκείου και δεξιά η δεύτερη διακόσμηση του τρούλλου τον 11ο αι.
Πηγή: Μαστορόπουλος 2007, 70.

Εικόνα 11: Η εμπορική σχολή των Ιησουιτών μοναχών, που σήμερα φιλοξενεί το αρχαιολογικό μουσείο της Νάξου.

Πηγή: Λεκάκης Σ.

Εικόνα 12 : Μαγανοπήγαδο (πάνω αριστερά), ερειπωμένος ανεμόμυλος (κάτω αριστερά), αλώνι (πάνω δεξιά), και μιτάτο (κάτω δεξιά).

Πηγή : Λεκάκης Σ.

4.2. Διαθέσιμοι πολιτιστικοί πόροι.

Η ιστορία της Νάξου και η πολιτιστική της κληρονομιά είναι πολύ μεγάλη αφού έχουν αφήσει το αποτύπωμα τους, κατάλοιπα πολλών περιόδων , όπου μέχρι σήμερα είναι ορατά. Αρχαιολογικοί χώροι , εκ των οποίων 6 οργανωμένοι , 500 Βυζαντινά μνημεία τουλάχιστον 22 προστατευόμενοι παραδοσιακοί οικισμοί και προβιομηχανικές εγκαταστάσεις (Λεκάκης Σ., no date). Μερικά από αυτά είναι ο αρχαιολογικός χώρος νησίδας του Βάκχου (παλάτια) , ερείπια αρχαίου ναού που βρίσκεται στο λιμάνι της Νάξου. Ο αρχαιολογικός χώρος της Γκρότας τα ερείπια της Μυκηναϊκής και Ελληνιστικής Πόλεως , τα αγάλματα των κούρων , στις Μέλανες και στον Απόλλωνα της Νάξου , ο πύργος Χειμάρρου, Βυζαντινές εκκλησίες , το Μεσαιωνικό κάστρο της Νάξου , το Βυζαντινό Μουσείο στο Χαλκί , το Γεωλογικό Μουσείο , το Λαογραφικό Μουσείο, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και το Μουσείο Εικαστικών Τεχνών στην Απείρανθο, τα Λατομεία καθώς και το ορυχείο της Σμύριδας.

Οι πολιτιστικοί πόροι που διαθέτει το νησί βοηθούν στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού. Τουρίστες με ευρύτερο πολιτιστικό ενδιαφέρον έχουν σαν στόχο την εξερεύνηση και τη γνωριμία με τις πολιτιστικές ιδιαιτερότητες αυτής της περιοχής , έτσι ώστε να αποκτήσουν γνώσεις και εμπειρίες σχηματίζοντας μια γενική εικόνα για τον πολιτισμό του νησιού (Τουλούπη Κωνσταντίνα, 2017).

4.3. Η σημασία των Πολιτιστικών Πόρων στην ανάπτυξη Πολιτιστικού Τουρισμού στην Νάξο.

Ο πολιτιστικός τουρισμός όπως και γενικότερα ο τουρισμός παίζει κυρίαρχο ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη μιας Χώρας , μιας Γεωγραφικής περιοχής. Η αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου καθώς και η τουριστική δραστηριότητα εξασφαλίζουν σημαντικά οικονομικά , κοινωνικά , πολιτισμικά και εκπαιδευτικά οφέλη στην περιοχή υποδοχής συμβάλλοντας στην βιώσιμη τοπική ανάπτυξη. Δημιουργεί ευκαιρίες για εργασία - ανειδίκευτη εργασία , αυτό- απασχόληση , μικρό- μεσαίες επιχειρήσεις συνήθως οικογενειακού χαρακτήρα – οι οποίες εξυπηρετούν τους επισκέπτες , την παρασκευή τοπικών προϊόντων και ειδών λαϊκής τέχνης , κατασκευές υποδομών.

Η αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων του νησιού θα δώσει πνοή ανάπτυξης πέρα από τους καλοκαιρινούς μήνες και θα ενισχύσει στην απασχόληση που έχουν τόσο ανάγκη σήμερα κυρίως οι νέοι (Βαζαίος Μ., 2016).

Η Νάξος ενώ θα έπρεπε να βρίσκεται σε πολύ κάλο στάδιο απόδοσης και ανάπτυξης , όμως λόγω έλλειψης στρατηγικού σχεδιασμού και πολιτιστικής πολιτικής , βρίσκεται ακόμα μετέωρη και αναποτελεσματική. Ο στόχος πρέπει να είναι κοινός και η επίτευξή του να απαιτεί συλλογικότητα και συνέργειες. Είναι σημαντικό να υπάρξουν άμεσα αποφάσεις και δράσεις από την πλευρά του Δήμου , τοπικοί φορείς και αυτοδιοίκηση , κυβερνητικοί θεσμοί και πολιτική ηγεσία.

Θα πρέπει να υπάρχουν χρηματοδοτικά προγράμματα από την πολιτεία, ακόμα και από την ευρωπαϊκή ένωση για την ενίσχυση των τοπικών φορέων έτσι ώστε να μην μένουν μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι κτλ. χωρίς συντήρηση και επιτήρηση.

Η οικονομική ενίσχυση λοιπόν , θα πρέπει να συνδέεται με την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του ντόπιου πληθυσμού και την διαχείριση των πολιτιστικών πόρων έτσι ώστε να εξασφαλίζει την μακροβιότητα και την διατήρηση τους για τις επόμενες γενιές. Θα πρέπει να συνδέεται επίσης, με την προστασία του περιβάλλοντος και με τους κατοίκους κάθε περιοχής οι οποίοι θα πρέπει να συνεισφέρουν στη διατήρηση της κουλτούρας και του πολιτισμού καθώς και την ενδυνάμωση της ταυτότητας της κοινωνίας.

Η διεθνής οργάνωση για την προστασία μνημείων και τόπων ICOMOS (INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES) πρότεινε την Χάρτα του πολιτιστικού τουρισμού η οποία έχει σαν στόχο την διαχείριση μιας καλής πρακτικής όπου θα υπαγορεύει στους επισκέπτες και στους τουριστικούς παράγοντες ένα κώδικα συμπεριφοράς απέναντι από την πολιτιστική κληρονομιά ενός τόπου που προσελκύει το τουριστικό ενδιαφέρον. Σύμφωνα με τις γενικές αρχές της Χάρτας τόσο ο επισκέπτης όσο και ο τοπικός πληθυσμός θα πρέπει να κατανοήσει τη σημασία του πολιτιστικού τόπου ή αγαθού έτσι ώστε να παραμείνει η αυθεντικότητα των χαρακτηριστικών του τόπου και να προστατευθούν τα πολιτιστικά αγαθά (Φιδάνη Μαρία , 2012).

Ο πολιτιστικός πλούτος ενός τόπου θα πρέπει να συμβαδίζει με τον φυσικό του πλούτο για αυτό και χρίζει προστασίας από τις αρχές και τους κατοίκους του νησιού (Γρατσία Ε., no date).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο – Τουριστική Υποδομή Νάξου.

Οδικό δίκτυο – Ακτοπλοϊκή – Εναέρια κυκλοφορία.

Η μετακίνηση των κατοίκων αλλά και των τουριστών από και προς το νησί της Νάξου γίνεται κυρίως με τα πλοία. Το λιμάνι βρίσκεται στο Χώρα της Νάξου. Υπάρχει και αεροπορική σύνδεση που είναι όμως περιορισμένη. Το καλοκαίρι λόγω αυξημένων αναγκών οι ακτοπλοϊκές εταιρείες βάζουν περισσότερα δρομολόγια. Στο συγκεκριμένο λιμάνι ελλιμενίζουν και τα εμπορικά πλοία. Οι άνεμοι πέρα των 8 BF δυσκολεύουν την προσέγγιση τους στο λιμάνι. Υπάρχουν δύο ακόμα λιμάνια ένα στην Αγία Άννα και ένα στον Απόλλωνα τα οποία εξυπηρετούν μόνο αλιευτικά και τουριστικά σκάφη.

Οι μετακινήσεις εντός του νησιού γίνονται με αυτοκίνητα , τοπικά ταξί και με τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ Νάξου. Το οδικό δίκτυο έχει ένα μεγάλο μέρος με άσφαλο περίπου 45 χιλιόμετρα όμως υπάρχουν ακόμα αγροτικοί δρόμοι με αρκετά προβλήματα όπως λακούβες ,στενοί δρόμοι και τα λοιπά. Οι υπηρεσίες που προσφέρουν τα ΚΤΕΛ δεν είναι επαρκής. Ενώ το καλοκαίρι έχει συχνά δρομολόγια μέχρι το απόγευμα , το χειμώνα τα δρομολόγια είναι λιγότερα και το πρόγραμμα των δρομολογίων του ΚΤΕΛ διαμορφώνεται έτσι ώστε να εξυπηρετούνται μαθητές κατά την διάρκεια της σχολικής περιόδου.

Το αεροδρόμιο της Νάξου βρίσκεται σε απόσταση 3 χιλιόμετρα από την χώρα. Τα αεροπλάνα που δέχεται είναι μικρής χωρητικότητας . Το καλοκαίρι υπάρχουν δύο πτήσεις / ανά ημέρα (Τουλούπη Κωνσταντίνα, 2017). Για το αεροδρόμιο της Νάξου έχουν γίνει ήδη μελέτες για την επέκτασή του έτσι ώστε να προσγειώνονται μεγαλύτερα αεροπλάνα βοηθώντας με αυτό το τρόπο να ανέβει κατακόρυφα η τουριστική κίνηση στο νησί (naxostimes, 2018).

Επίσης , έχει τεθεί θέμα για « Λήψη απόφασης περί αναγκαιότητας χωροθέτησης και κατασκευής νέου επιβατικού λιμένα Νάξου και έναρξης της απαιτούμενης διαδικασίας για την ανάθεση σχετικής μελέτης». Είναι σημαντικό να γίνει έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί το κυκλοφοριακό πρόβλημα και να γίνει διαχωρισμός μεταξύ επιβατικού – τουριστικού λιμανιού και εμπορικού (naxostimes,2020).

5.1. Αφίξεις και κλίνες.

Σύμφωνα με στοιχεία που συλλέχθηκαν από την ΕΣΣΥΕ και τους τοπικούς φορείς , λιμεναρχείο , ΥΠΑ , και ταξιδιωτικούς πράκτορες. Η τουριστική ανάπτυξη στο νησί της Νάξου αρχίζει από το 1980 και μετά.

Η Έρευνα του Επιμελητηρίου Κυκλάδων μεταξύ 2007 – 2009 μας δείχνει ότι η Νάξος βελτιώνει αισθητά τη θέση της σε σχέση με τα υπόλοιπα νησιά τοποθετώντας την στην 3η θέση. Οι περισσότεροι επισκέπτες έμειναν ικανοποιημένοι σε σχέση με τις τιμές, την νυχτερινή ζωή, τα καταλύματα, τα μέσα μαζικής μεταφοράς, την πρόσβαση σε πληροφόρηση, μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι.

Υπάρχει μεγάλη αύξηση των αφίξεων των επιβατών ακτοπλοΐας και ιδιαίτερα τον μήνα Αύγουστο. Εστιάζοντας λοιπόν στο λιμάνι της Νάξου, σύμφωνα με το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ), η εικόνα που παρουσιάζει το σύνολο των διακινηθέντων είναι αυξητική, καταγράφοντας άνοδο της τάξης του 17,1% για το έτος 2017 εν συγκρίσει με το 2016. Το ίδιο συμβαίνει και με τις αφίξεις στο αεροδρόμιο όσον αφορά την κίνηση εσωτερικού με αύξηση 61,3% για το 2017 (Μανασσάκη Θ.,2019).

Το 50 % περίπου των αφίξεων στο νησί αφορά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο ενώ η τουριστική κίνηση είναι μικρότερη τους υπόλοιπους μήνες. Τέλος, ο αριθμός αφίξεων στο αεροδρόμιο της Νάξου αυξάνεται συνεχώς. (Κουτελιέρη Θ., 2011:36).

Η περιφερειακή ενότητα Νάξου για το 2018 αναφέρει ότι το νησί διαθέτει το 16% του δυναμικού των Κυκλάδων , με 900 μονάδες, 6.239 δωμάτια και 14.142 κλίνες. Επίσης , διαθέτει το 24% σε δυναμικό κάμπινγκ με 6 μονάδες , 30 οικισμούς και 602 θέσεις (ΙΝΣΕΤΕ, 2019).4.2. Διαθέσιμες Υποδομές και τουριστικό μοντέλο του νησιού.

5.2. Διαθέσιμες Υποδομές και Τουριστικό μοντέλο του νησιού.

Ξενοδοχειακά Καταλύματα

Τα περισσότερα ξενοδοχειακά συγκροτήματα και ενοικιαζόμενα δωμάτια συγκεντρώνονται στην Χώρα της Νάξου , Άγιος Γεώργιος, Άγιος Προκόπιος – Στελίδα και Αγία Άννα. Οι περιοχές αυτές στην Νοτιοδυτική πλευρά του νησιού αποτελούν τις περισσότερο τουριστικά ανεπτυγμένες. Ωστόσο σε ολόκληρο το νησί υπάρχουν καταλύματα όπου μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις του τουρίστα. Στην ορεινή Νάξο υπάρχει μειωμένη τουριστική προσφορά δωματίων και ξενοδοχείων παρόλο που οι οικισμοί της αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης λόγω του παραδοσιακού τους αρχιτεκτονικού χαρακτήρα και των φυσικών και πολιτιστικών πόρων που παρουσιάζονται σε αυτούς.

Επίσης , υπάρχουν τρία camping , δύο στην Δημοτική Κοινότητα του Αγίου Αρσενίου και ένα στην Δημοτική Κοινότητα Νάξου (Μαστοροπούλου Σ., 2019).

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις.

Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων είναι πάρα πολλές , ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες. Οι επισκέπτες μπορούν να γνωρίσουν καλύτερα την κουλτούρα του τόπου , τα έθιμα και τις παραδόσεις.

Η παραδοσιακή Ναξιώτικη μουσική , ο ήχος του βιολιού, του λαούτου , και τις τσαμπούνας δίνουν ρυθμό και οι εκδηλώσεις αυτές απογειώνονται με τους παραδοσιακούς χορούς και τα τραγούδια ανεβάζοντας το κέφι και την ψυχολογία των τουριστών.

Τα τελευταία 10 χρόνια περίπου θα μπορούσαμε να προσθέσουμε στις πολιτιστικές εκδηλώσεις της Νάξου , το Διονυσιακό Καρναβάλι την περίοδο της αποκριάς όπου το νησί μετατρέπεται σε μια διαδραστική σκηνή με αναβιώσεις Διονυσιακών εθίμων , τα παραδοσιακά δρώμενα στα χωριά και τις μοναδικές Λαμπαδιφορίες (iefimerida,2019).

Γαστρονομία

Αξίζει να γίνει λόγος και για τη Ναξιώτικη κουζίνα όπου η γεύση και η νοστιμιά έχουν την αποκλειστικότητα στα παραδοσιακά πιάτα που προσφέρονται αφού τα τοπικά προϊόντα που χρησιμοποιούν καλλιεργούνται στην εύφορη γη της Νάξου.

Η πατάτα , το γάλα , τα τυροκομικά , το κρασί , το κίτρο , το λάδι και το θυμαρίσιο μέλι είναι τα πιο φημισμένα στο νησί (Μαστοροπούλου Σ., 2019).

Εικόνα 13: Τοπικά προϊόντα Νάξου.

Πηγή: <https://easnaxos.com/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο – Πακέτα Πολιτιστικού Τουρισμού και Προτάσεις Ανάπτυξης του.

Εισαγωγή.

Τα τελευταία χρόνια η προσέλευση των τουριστών στο νησί της Νάξου έχει ραγδαία αύξηση. Οι επιχειρηματίες κάνουν λόγο για αναβάθμιση των υποδομών αφού τώρα πια οι τουρίστες έρχονται στο νησί από τον Μάιο και Ιούνιο όπου αυτοί οι μήνες δεν συμπεριλαμβάνονται στην περίοδο τουριστικής αιχμής (iefimerida.gr,2018).

Τα πολιτιστικά πακέτα αποτελούν ένα ολοκληρωμένο σύστημα επιλογών. Η εμπλοκή και η συνεργασία των τοπικών πληθυσμών, των συντηρητών, των τουριστικών πρακτόρων, των επιχειρηματιών, των managers και των αρμόδιων πολιτικών κρίνεται απολύτως αναγκαία για μια βιώσιμη τουριστική βιομηχανία και μια αποτελεσματική προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Για να προσελκύσουμε λοιπόν, τουρίστες που δεν έχουν ως βασικό κίνητρο τον πολιτισμό θα πρέπει να δημιουργηθούν ελκυστικά τουριστικά πακέτα με τη συνεργασία παραγόντων του τουρισμού.

6.1. Πακέτο Α. Καλοκαιρινή Περίοδος.

Ξενοδοχείο – Επισκέψιμοι χώροι – Παραλίες – Εκδηλώσεις .

Είναι Δύσκολο να χωρέσει όλος ο αρχαϊκός πολιτισμός , η φυσική ομορφιά , τα παραδοσιακά χωριά , οι Βυζαντινές Εκκλησίες , οι Πύργοι και τα κάστρα μέσα σε 4 μέρες διαμονής στην Νάξο.

Το συγκεκριμένο τουριστικό πακέτο περιέχει επισκέψιμους χώρους, παραλίες , παραδοσιακούς οικισμούς , παραδοσιακό νησιώτικο γλέντι , βόλτα στα σοκάκια της Χώρας και απόλαυση των ανέσεων που προσφέρει το ξενοδοχείο διαμονής τους.

Ξενοδοχείο Naxos Imperial Hotel : Βρίσκεται στον Άγιο Προκόπιο μια από τις ωραιότερες και μεγαλύτερες παραλίες του νησιού και είναι χτισμένο με το παραδοσιακό κυκλαδίτικο στυλ. Απέχει 6 χιλιόμετρα από τη χώρα και το λιμάνι.

1^η Μέρα Οι τουρίστες μεταφέρονται από το λιμάνι της Νάξου με τουριστικό λεωφορείο στο ξενοδοχείο όπου την πρώτη μέρα μπορούν να χαλαρώσουν στον χώρο του ξενοδοχείου, να κολυμπήσουν στην παραλία του Αγίου Προκοπίου ή στην πισίνα που βρίσκεται εντός του ξενοδοχείου, να γευματίσουν στο εστιατόριο του ξενοδοχείου και αφού ξεκουραστούν να πάνε μια βόλτα στην παραλία και στα μαγαζιά της περιοχής.

Εικόνα 14: 1^η φωτογραφία Ξενοδοχείο Naxos Imperial Hotel, 2^η φωτογραφία παραλία Αγίου Προκοπίου. Πηγή: https://www.google.com/search?q=naxos+imperial&rlz=1C1GCEA_enGR908GR908&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKewiAnI6s2YzvAhWSmBQKHc0oAyUQ_AUoAXoECAYQAw&biw=1366&bih=657#imgsrc=dYAFFhOcvGg2YM , Lianos Village.

2^η Μέρα Επίσκεψη στο Κάστρο της Νάξου όπου μέσα εκεί βρίσκεται το Αρχαιολογικό Μουσείο και το Βυζαντινό Μουσείο αυτά βρίσκονται στην Χώρα της Νάξου οπότε και εννοείται ότι μετά θα επισκεφθούν και την Πορτάρα. Η μεταφορά τους θα γίνει με τουριστικό λεωφορείο που διαθέτει και ξεναγό. Τελειώνοντας την ξενάγηση θα μπορούν να περπατήσουν στα σοκάκια της Νάξου και να γευματίσουν σε εστιατόριο της επιλογής τους.

Εικόνα 15 : Κάστρο Νάξου. Πηγή : newsbeat.

Το 1207 ο ενετός Μάρκος Β' Σανούδος ίδρυσε το κάστρο της Χώρας Νάξου με περιμετρικούς πύργους, ένας από τους οποίους είναι ο σωζόμενος πύργος του Γλέζου (Κρίσπι). Πάνω από την κύρια είσοδο του πύργου, υπάρχει το οικόσημο του Ιωσήφ Barozzi. Επίσης, στο υπέρθυρο της εσωτερικής θύρας του πύργου υπάρχει το οικόσημο των Crispi. Το τείχος που περιβάλλει το κάστρο παρουσιάζεται πεντάγωνο και κλείνει με τρεις πύλες. Ο πύργος ανήκει σήμερα, μετά από δωρεά του κ. Πέτρου Γλέζου, στην Αρχαιολογική Υπηρεσία και προορίζεται για μουσείο. Όταν ολοκληρωθούν οι εργασίες θα αποτελέσει το πρώτο βυζαντινό μουσείο των Κυκλάδων (GTP, 2010). Είναι χτισμένο 30 μέτρα περίπου πάνω από τη θάλασσα, πάνω στα ερείπια της αρχαίας ακρόπολης. Χρησιμοποιήθηκαν υλικά από την αρχαία πόλη, η οποία είχε καταστραφεί από τις πειρατικές επιδρομές. Περνώντας την «Τρανή Πόρτα» μπαίνουμε στο μυστηριακό, μεσαιωνικό οικισμό του κάστρου που δεν ήταν μόνο τόπος κατοικίας, αλλά και διοικητικό, εκπαιδευτικό και θρησκευτικό κέντρο των Ενετών κατακτητών. Στο κέντρο του οικισμού του κάστρου βρίσκεται η πλατεία με την καθολική μητρόπολη. Στο κτίριο αυτό στεγάζεται σήμερα το αρχαιολογικό Μουσείο Νάξου. Σήμερα τα σπίτια του Κάστρου κατοικούνται από καθολικούς, απογόνους των Ενετών (naxos island).

Εικόνα 16: το Αρχαιολογικό Μουσείο

Πηγή: <http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/Naksos/Politismos/Moyseia>

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Νάξου εκτίθενται έργα τέχνης και αντικείμενα καθημερινής χρήσης που ήρθαν στο φως από τις ανασκαφές που διεξάγονται στο νησί συνεχώς μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, και χρονολογούνται από τα νεότερα νεολιθικά έως τα παλαιοχριστιανικά χρόνια (5300 π.Χ. - 5ος αι. μ.Χ.). Οι ανασκαφές στα τελευταία 40 χρόνια έχουν φέρει στο φως πολυάριθμα ευρήματα που στεγάζονται στο Μουσείο της Νάξου. Υπάρχουν ευρήματα, της πρωτοκυκλαδικής περιόδου (3200 - 2300 π.Χ.), αλλά και από τις παλαιότερες φάσεις των ιστορικών χρόνων, πολλά από τα οποία είναι μοναδικά. Μοναδική είναι, η συλλογή των πρωτοκυκλαδικών μαρμαρινών ειδωλίων, και οι πλουσιότερες σε αγγεία συλλογές της μυκηναϊκής περιόδου (τέλος 2ης χιλιετίας π.Χ.) και της γεωμετρικής περιόδου (9ος - 8ος αι. π.Χ.).

Μερικά από τα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου είναι:

- Πήλινο ζωόμορφο ρυτό .Πρωτοκυκλαδική περίοδο (3200-2300 π.Χ.)
- Πρωτοκυκλαδικά αγγεία (3200-2300 π.Χ.) με εγχάρακτη διακόσμηση από το Επάνω και το Κάτω Κουφονήσι. - Πρωτοκυκλαδική πυξίδα (2800-2300 π.Χ.) από φλεβωτό μάρμαρο και σχιστόλιθο. Από το νεκροταφείο των Απλωμάτων.
- Μαρμάρινο Πρωτοκυκλαδικό ειδώλιο από την Κέρο (2800-2300 π.Χ.).
- Τέσσερα χρυσά πλακίδια από πλούσια παιδική ταφή στο νεκροταφείο του Καμινιού. Φέρουν κατ'ενώπιον παράσταση του νεκρού παιδιού. Ύστερη μυκηναϊκή περίοδος (12ος αιώνας π.Χ.).
- Γεωμετρικός αμφορέας. Χρονολογείται στο πρώτο μισό του 8ου αιώνα π.Χ.
- Χρυσά κοσμήματα από τάφους της Γεωμετρικής εποχής στο Τσικαλαριό και τη Χώρα (9ος-8ος αιώνας π.Χ.).
- Ψηφιδωτό δάπεδο από κτίριο της ύστερης αρχαιότητας στην περιοχή των Απλωμάτων. Παριστάνει Νηρηίδα πάνω σε ταύρο (GTP, 2013).

Εικόνα 17: Βυζαντινό Μουσείο.

Πηγή : Γνωρίστε την Ελλάδα.

Το Βυζαντινό Μουσείο του νησιού στεγάζεται σε ένα από τα πιο επιβλητικά κτήρια του Κάστρου, ένα πύργο με τέσσερα επίπεδα και απίστευτη θέα προς το λιμάνι. Είναι ο μοναδικός πύργος που σώθηκε από τους δώδεκα που υπήρχαν. Σήμερα το κτήριο, που είναι πλήρως αναστηλωμένο, λειτουργεί σαν βυζαντινό μουσείο των Κυκλάδων και φιλοξενεί μια πολύ αξιόλογη έκθεση βυζαντινής γλυπτικής από τη Νάξο και τις Κυκλάδες της περιόδου από τον 7ο έως τον 12ο αιώνα. Τα οικοίσημα των Μπαρότση και Κρίστι υπενθυμίζουν δύο από τους ιδιοκτήτες του που υπήρξαν αρχικά στο νησί (Ιερή Αρχιεπισκοπή Αθηνών, no date).

Εικόνα 18: Ναός του Απόλλωνα (Πορτάρα).

Πηγή: <https://fastferries.com.gr/blog/portara-naxou/>

Η Πορτάρα είναι τεράστια μαρμάρινη πύλη ενός εκατόμπεδου ναού που ξεκίνησε να χτίζεται τον 6ο αιώνα π.Χ. πιθανότατα προς τιμήν του Θεού Απόλλωνα. Είναι το πρώτο πράγμα που αντικρίζει κάθε ταξιδιώτης όταν επισκέπτεται το νησί της Νάξου. Ο ναός ξεκίνησε να χτίζεται το 530 π.Χ. από τον τύραννο Λύγδαμι όμως έμεινε ημιτελής, πιθανότατα λόγω του πολέμου που ξέσπασε ανάμεσα σε Νάξο και Σάμο. Ήταν ιωνικού ρυθμού, με μήκος 59 μέτρα και πλάτος 28 μέτρα. Η είσοδος του βρισκόταν στην δυτική πλευρά, κάτι ασυνήθιστο για ναούς τέτοιου τύπου. Όταν ο Λύγδαμις χάνει την εξουσία του από τους Λακεδαιμόνιους, η ολοκλήρωση του ναού διακόπτεται οριστικά. Τον 5ο ή 6ο αιώνα μ.Χ. ο αρχαίος ναός έγινε χριστιανικός και οι πιστοί έκτισαν μια εκκλησία πάνω στα ερείπια του. Αυτό μέχρι και την Ενετοκρατία, όταν και καταστράφηκε ολοσχερώς. Τότε τα μάρμαρά του, τα

χρησιμοποίησαν σε άλλες κατασκευές όπως το κάστρο της Χώρας. Είναι δύσκολο να μιλήσουμε με ακρίβεια για τον συμβολισμό και τον ρόλο της Πορτάρας Νάξου. Άλλοι λένε πως ήταν είσοδος για τον ναό του Απόλλωνα καθώς ήταν στραμμένη προς την Δήλο . Άλλοι πάλι λένε ότι ανήκει στον πιο αγαπημένο θεό του νησιού , τον Διόνυσο. Μια άλλη θεωρία για το νησάκι Παλάτια έχει να κάνει με την λέξη « Παλλάς» που από την μία λένε ότι είναι το επίθετο της θεάς Αθηνάς και από την άλλη ότι σημαίνει «παρθένος», «κόρη», όπου και συνδέεται με μια κόρη των προϊστορικών χρόνων , που δεν είναι άλλη από την Αριάδνη την πριγκίπισσα της Κνωσού. Ο μύθος θέλει τον θρυλικό Θησέα να εγκαταλείπει την Αριάδνη στο νησί με εντολή της Θεάς Αθηνάς όπου στο τέλος παντρεύεται τον Θεό Διόνυσο. Η Πορτάρα Νάξου είναι από μόνης της ένας μύθος και παραμένει αγέρωχη και επιβλητική στο κέντρο του Αιγαίου (Fast Ferries, 2019).

3^η Μέρα Επίσκεψη στον Αρχαιολογικό χώρο Σαγκριού και στον Ναό της Δήμητρας. Η μεταφορά τους θα γίνει με τουριστικό λεωφορείο και ξεναγό. Μετά θα επισκεφθούν την παραλία της Αγιασού , μια αμμώδεις παραλία με ρηχά και κρυστάλλινα νερά στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού , θα γευματίσουν σε παραδοσιακά ταβερνάκια της περιοχής. Το βραδάκι μπορούν να το περάσουν ευχάριστα πίνοντας ποτό και ακούγοντας ευχάριστη μουσική στα μπαράκια του Αγίου Προκοπίου.

Πηγή: GTP , 2012. Εικόνα 19 :

Αρχαιολογικός Χώρος Σαγκριού

Στη θέση Γύρουλας βρίσκεται ο αρχαϊκός ναός του τύπου του τελεστηρίου, δηλαδή υπόστηλη αίθουσα για συγκεντρώσεις μυστηριακών τελετών. Το οικοδόμημα χρονολογείται στα χρόνια του τυράννου της Νάξου Λυγδάμιδος (περίπου 530 π.Χ.). Ο ναός του Γύρουλα είναι ένα κτίριο τετράγωνης κάτοψης, με ιωνική εσωτερική κιονοστοιχία που χωρίζει το σηκό σε δυο κλίτη. Δύο μνημειώδεις θύρες (ανάλογες της "Πορτάρας" στα Παλάτια) ανοίγουν στη νότια μακρά πλευρά του σηκού (ευρυμέτωπη διάταξη). Μπροστά τους εκτείνεται πρόναος με πεντάστυλη ιωνική πρόσοψη. Μιλάμε για ένα εύρημα σπάνιο, έναν ολομάρμαρο ναό, του οποίου το αρχαίο υλικό σώζεται σε ποσοστό άνω του 50%. Παρέχει μοναδικές πληροφορίες για τη δομή της μαρμαρίνης στέγης, για τις πρώιμες μορφές του ιωνικού ρυθμού, για τις καμπυλότητες και τις οπτικές διορθώσεις, ανάλογες με αυτές του Παρθενώνα, που εδώ εντοπίζονται ένα αιώνα πιο πριν. (Β. Λαμπρινουδάκης, Ε. ΣημαντώνηΜπουρνιά, 2012).

Εικόνα 20 : Ναός της Δήμητρας. Πηγή :

http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/Naksos/Politismos/Arxaiologikoi_Xwroi/9869Naos_tis_Theas_Dimitras

Ο Ναός της Δήμητρας στην περιοχή Σαγκρί, οικοδομήθηκε από λευκό μάρμαρο όταν ο Λύγδαμης ήταν τύραννος του νησιού, μεταξύ 530 -520 π.Χ.. Ο ναός της Δήμητρας υπολογίζεται ότι ανεγέρθει έναν αιώνα πριν από τον Παρθενώνα. Έχει θέα στη θάλασσα και στο βουνό και ήταν αφιερωμένος στον Απόλλωνα, τη Δήμητρα και την Κόρη της την Περσεφόνη. Η Δήμητρα ήταν η θεά της γεωργίας και της γονιμότητας, γι' αυτό ο ναός χτίστηκε σε μια εύφορη κοιλάδα, όπου μερικούς αιώνες νωρίτερα, οι κάτοικοι του νησιού τιμούσαν τη θεά σε υπαίθριους χώρους. Τα πρώτα χριστιανικά χρόνια, ο ναός μετατράπηκε σε βασιλική εκκλησία, όπου χτίστηκε ένας μικρότερος ναός, ο οποίος ήταν αφιερωμένος στον Άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο. Τη δεκαετία του '90 το Υπουργείο Αιγαίου και η Ε.Ε. χρηματοδότησαν το πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αθηνών και ο ναός αναστηλώθηκε με μαρμάρινο υλικό που συγκεντρώθηκε από τον αρχαιολογικό χώρο. Τα ευρήματα εκτίθενται στο αρχαιολογικό μουσείο «Γύρουλα», το οποίο έχει βραβευτεί για την αρχιτεκτονική του. Εκεί οι επισκέπτες θα δουν μέρος του αετώματος, τη στέγη, τους κίονες, αγάλματα Κούρων και επιγραφές (Λαμπρινουδάκης Β., Σημαντώνη-Μπουρνιά Ε., 2012).

4^η Μέρα Τελευταία μέρα παραμονής τους στο νησί . Το πρόγραμμα περιέχει: πρωινό ,βόλτα και κολύμπι στην παραλία του Αγίου Προκοπίου , γεύμα στο

εστιατόριο του ξενοδοχείου. Το βράδυ επίσκεψη σε παραδοσιακό γλέντι που διοργανώνει το χωριό Τρίποδες. Νησιώτικα τραγούδια, χορευτικοί σύλλογοι , μουσική υπό τους ήχους του βιολιού , του λαούτου και της τσαμπούννας με πολύ κέφι και χορό.

Εικόνα 21: 1^η

φωτογραφία χορευτικό Κινιδάρου και 2^η φωτογραφία Τρίποδες Νάξου. Πηγή:

https://www.google.com/search?q=%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%80%CE%BF%CE%B4%CE%B5%CF%83+%CE%BD%CE%AC%CE%BE%CE%BF%CF%85+&tbm=isch&ved=2ahUKewi82q_c6YzvAhVS2KQKHSmHBCAQ2-cCegQIABAA&oq=%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%80%CE%BF%CE%B4%CE%B5%CF%83+%CE%BD%CE%AC%CE%BE%CE%BF%CF%85+&gs_lcp=CgNpbWcQA1CaxwpYmc8KYMPRCmgAcAB4AIABZogBrwSSAQM1LjGYAQcGgAQGgAQtd3Mtd2l6LWltZ8ABAQ&sclient=img&ei=da07YPzLNdKwkwWpjpKAAg&bih=657&biw=1366#imgrc=OZM16abh7dRGTM

5^η Μέρα Ημέρα επιστροφής . Το τουριστικό λεωφορείο θα τους μεταφέρει στο λιμάνι της Νάξου και θα έχουν λίγο χρόνο για μια τελευταία βόλτα στη Χώρα της Νάξου.

Στο συγκεκριμένο τουριστικό πακέτο οι επισκέψιμοι χώροι έχουν επιλεγθεί σύμφωνα με τις μέρες και τις ώρες λειτουργίας τους. Για παράδειγμα , το Αρχαιολογικό μουσείο του νησιού ενώ θα έπρεπε να λειτουργεί όλη την εβδομάδα , λειτουργεί μόνο δύο μέρες τους καλοκαιρινούς μήνες. Το Βυζαντινό Μουσείο το οποίο έχει δώσει θαυμαστά ευρήματα στο ανάλογο Μουσείο της Αθήνας παραμένει εδώ και 21 χρόνια σε διαδικασία προετοιμασίας.

Είναι σημαντικό να υπάρξουν άμεσα αποφάσεις και δράσεις που θα βοηθήσουν σε ένα ευρύτερο εβδομαδιαίο ωράριο λειτουργίας των μουσείων. Επίσης , θα πρέπει να γίνει μελέτη για να δημιουργηθεί μουσείο αναφοράς για όλες τις Κυκλάδες, Μουσείο Κυκλαδικού Πολιτισμού για την προβολή ενός από τους πρώτους πολιτισμούς της Ευρώπης.

Αρχαιολογικοί χώροι βραβευμένοι από την Europa Nostra , όπως είναι ο Ναός της Δήμητρας , θα μπορούσε να υπάρχει ένα μικρό αντίτιμο στην είσοδο του ναού έτσι ώστε να υποστηρίζονται δαπάνες φύλαξης και αξιοποίησης και άλλων επισκέψιμων μνημείων.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μαζί με την στήριξη της Τοπικής Κοινωνίας είναι αυτές που πρέπει να πάρουν πρωτοβουλίες για την προστασία του μνημειακού πλούτου. Είναι σημαντική η ύπαρξη χρηματοδοτικού προγράμματος γιατί λόγω έλλειψης χρημάτων έχουν εγκαταλειφθεί πολλά μνημεία.

Η συντήρηση και η αποκατάσταση των μνημείων θα πρέπει να απαιτεί γνώση του μνημείου και από την πλευρά των πολιτών αλλά και από αυτούς που ασχολούνται με τα μνημεία (π.χ. μηχανικών).

Το ηλεκτρονικό περιοδικό ΜΟnuMENTA σε συνεργασία με το Δήμο Δρυμαλίας έχει δημιουργήσει ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει τις ανάγκες των μνημείων (έρευνα , συντήρηση , ανάδειξη και διατήρηση καλής κατάστασης των μνημείων) και τα βασικά προβλήματα των μνημείων (φθορές , αλλοιώσεις , ερειπωμένα κτήρια) .

Επίσης , θα πρέπει να υπάρχουν κέντρα πληροφόρησης επισκεπτών όπου θα παρέχεται λεπτομερείς και εξιδεικευμένη πληροφόρηση στους επισκέπτες όπως αξιοθέατα , αρχαιολογικοί χώροι , εκδηλώσεις και τα λοιπά.

Τέλος, κρίνεται απαραίτητη η εκπαίδευση των εργαζομένων σε μουσεια και αρχαιολογικούς χώρους.

6.2. Πακέτο Β. Χειμερινή Περίοδος. (Περίοδος Αποκριάς).

Ξενοδοχείο – Επισκέψιμοι χώροι – Εκδηλώσεις .

Το δεύτερο τουριστικό πακέτο περιέχει επισκέψιμους χώρους , παραδοσιακό οικισμό , πολιτιστικό δρώμενο – αποκριάτικο γλέντι , βόλτα στα σοκάκια της Χώρας και απόλαυση των ανέσεων που προσφέρει το ξενοδοχείο διαμονής τους.

Ξενοδοχείο Hotel Grotta : Βρίσκεται στη Χώρα της Νάξου σε μια όμορφη λοφοπλαγιά με υπέροχη θέα.

Εικόνα 22:

Hotel Grotta

1^η Μέρα Παρόλο που το ξενοδοχείο βρίσκεται μέσα στην Χώρα οι τουρίστες θα μεταφερθούν στο ξενοδοχείο με αυτοκίνητο που τους παρέχετε. Επειδή τον χειμώνα τα μουσεία λειτουργούν μόνο τις πρωινές ώρες μετά από κάποιες ώρες ξεκούρασης θα γίνει ξενάγηση στο χώρο της Πορτάρας (εικ. 21) μιας και είναι το σήμα κατατεθέν του νησιού και μετά μπορούν να περπατήσουν στα σοκάκια της Χώρας, στην παλιά αγορά να δουν τα τουριστικά μαγαζιά και να δειπνήσουν στα εστιατόρια.

Εικόνα 23 : 1^η φωτογραφία Παλιά αγορά Νάξος ,2^η φωτογραφία Χώρα Νάξος .
Πηγή: Tripadvisor

2^η Μέρα Επίσκεψη με τουριστικό λεωφορείο και ξεναγό στα χωριά Χαλκί, Μονή και παραδοσιακός οικισμός Απειράνθου θα επισκεφθούν Βυζαντινές εκκλησίες και μουσεία, θα κάνουν περιήγηση στα χωριά και θα γευτούν την παραδοσιακή κουζίνα. Κατά την επιστροφή τους στο ξενοδοχείο θα ξεκουραστούν και θα χαλαρώσουν στην εσωτερική πισίνα καθώς και στο ζεστό εσωτερικό του χώρου .

Πηγή : topoGuide.gr,2014

Εικόνα 24: Άγιος Γεώργιος Δασορίτης Χαλκί.

Είναι από τα σπουδαιότερα μνημεία της Νάξου. Κατασκευάστηκε τον 11ο αιώνα και διακοσμήθηκε με τοιχογραφίες της ίδιας εποχής (topoGuide.gr,2014),.

Πηγή: Naxospress

Εικόνα 25: Παναγιά Δροσιανή

Είναι μια από τις αρχαιότερες εκκλησίες της Νάξου και υπήρξε καθολικό μοναστήρι. Είναι ένας πολυαιχριστιανικός τρούλος, τρίκογχος ναός . Βρίσκεται στο χωριό Μονή στη περιοχή της Τραγαίας Νάξου. Στις εσωτερικές επιφάνειες της Εκκλησίας υπάρχουν τοιχογραφίες και η πιο παλιά χρονολογείται στα τέλη του 6ου και αρχές 7ου αιώνα και βρίσκεται στον τρούλο στο ιερό. Οι νεότερες τοιχογραφίες στον τρούλο και στην αψίδα χρονολογούνται τον 13ο και 14ο αιώνα και έχουν αποτοιχιστεί. Είναι Βυζαντινού ρυθμού και όλοι οι χώροι του, εσωτερικά και εξωτερικά είναι σε σχήμα σταυρού (Explore naxos,2014).

Εικόνα 26:

Παραδοσιακός Οικισμός Απειράνθος. Πηγή: newsbeast.

Η Απειράνθος είναι χτισμένη σε υψόμετρο μεταξύ 600 και 700 μέτρων και είναι το δεύτερο μεγαλύτερο χωριό του νησιού. Παραδοσιακό πετρόκτιστο χωριό το οποίο αναπτύχθηκε γύρω από δυο πύργους του 17^{ου} αιώνα και διατηρεί την Ενετική αρχιτεκτονική του με στενά μαρμάρινα καλντερίμια και καμάρες.

Η Αγία Κυριακή είναι μια εκκλησία που χρονολογείται από την περίοδο της Εικονομαχίας 9^{ου} αιώνας και αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία όχι μόνο της Νάξου αλλά και των Βαλκανίων. Την πολιτιστική άνθηση του χωριού επιβεβαιώνουν και τα μουσεία του: το Αρχαιολογικό, Φυσικής Ιστορίας, Λαογραφικό, Γεωλογικό και Πρωτότυπο Μουσείο Παιδικού Πολιτισμού Αιγαίου. Η βιβλιοθήκη Γλέζου της Απειράνθου είναι η μεγαλύτερη των Κυκλάδων.

3^η Μέρα Επίσκεψη στο Επιτόπιο Μουσείο όπου οι επισκέπτες θα πάνε με τα πόδια γιατί βρίσκεται πολύ κοντά στο ξενοδοχείο τους. Μετά, με το τουριστικό λεωφορείο και ξεναγό θα επισκεφθούν τους Κούρους στο χωριό Μέλανες. Τέλος, στο χωριό Κυνίδαρος θα παρακολουθήσουν πολιτιστικό δρώμενο της Αποκριάς.

Εικόνα 27 : Επιτόπιο Μουσείο.

Πηγή: GTP, 2012.

Βρίσκεται στην Πλατεία Μητρόπολης Νάξου. Το 1949 έγινε γνωστό ότι στο βόρειο μέρος της Νάξου άνθησε στη δεύτερη π.Χ. χιλιετία μια σημαντική πόλη. Αναμένονταν, λοιπόν, και εδώ στη Μητρόπολη ενδιαφέροντα ευρήματα. Όμως αυτά που αποκαλύφθηκαν στα τρία χρόνια της ανασκαφής, από το 1982 ως το 1984, υπερέβησαν κάθε προσδοκία. Από την πόλη των τελευταίων αιώνων της δεύτερης π.Χ. χιλιετίας, που ανήκε στον ίδιο πολιτισμό με τις Μυκήνες, διατηρήθηκε σε καλή κατάσταση ένα μεγάλο κομμάτι του τείχους της, που κατέβαινε από το λόφο του Κάστρου προς τη θάλασσα (Λαμπρινουδάκης Β., 2012).

Εικόνα 28 : Κούρος στο Φλεριό.

Πηγή: http://www.hotelsline.gr/root/newhotel/mx/m_Naxos_kouros.asp

Η Ναξιακή γη είναι ιδιαίτερα πλούσια σε μάρμαρο καλής ποιότητας, το οποίο και σήμερα αποτελεί αντικείμενο έντονης εκμετάλλευσης. Το μάρμαρο αυτό εξάγεται και στην Ευρώπη και στην Αμερική. Το ίδιο συνέβαινε και στην αρχαιότητα. Οι Νάξιοι το χρησιμοποίησαν στην αρχιτεκτονική και την πλαστική. Οι τεχνίτες της Νάξου θεωρούνται πρωτοπόροι την εποχή του 7^{ου} και 6^{ου} π.Χ. αιώνα, στην ανάπτυξη της μνημειώδους μαρμάρινης ελληνικής αρχιτεκτονικής και πλαστικής.

Ο Κούρος στο Φλεριό Μελάνων παριστάνει ένα γυμνό νέο άνδρα σε υπερφυσικό μέγεθος με ύψος 5,5 μ. και στην αρχαϊκή μετωπική, αδρανή στάση. Χρονολογείται γύρω στο 570 π.Χ. Είναι η εποχή που οι ισχυροί ευγενείς μιας αριστοκρατικής κοινωνίας παραγγέλνουν μνημειώδη έργα που επιβάλλονται με την αυστηρή δομή και το μέγεθος τους. Η τεχνοτροπία των Ναξίων γλυπτών χαρακτηρίζεται από λεπτές αναλογίες, και περιγράμματα (HotelsLine.gr, 2000-2012). Αυτός ο Κούρος ονομάστηκε Έλληνας γιατί προφανώς αντιπροσώπευε αξίες όπως το «μέγεθος» και τη «δύναμη» που ταυτίζονται με τον Έλληνα.

Εικόνα 29: Κούρος στην Ποταμιά.

Πηγή: HotelsLine.gr, 2000-2012

Γύρω στα 300 – 400 μέτρα μακριά από το Φλεριό στην περιοχή της Ποταμιάς βρίσκεται και άλλος ένας Κούρος λιγότερο γνωστός (HotelsLine.gr, 2000-2012).

Ο Κινίδαρος είναι ένα ορεινό χωριό σε υψόμετρο 380 – 440 μέτρων. Η πλούσια ιστορία του, οι ναοί, η μουσική παράδοση και τα έθιμα τα έχουν κάνει ιδιαίτερο αγαπητό προορισμό στους τουρίστες του νησιού. Από το 1988 έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός οικισμός. Ο Κινίδαρος βρίσκεται πάνω σε ένα γεωλογικό πακτωλό αφού δίπλα σε αυτό βρίσκονται τα μεγαλύτερα λατομεία μαρμάρου. Ο χορός και τα βιολιά αποτελούν το πάθος των κατοίκων του. Τέλος, υπάρχει το εξής ρητό: «τα παιδιά του χωριού πρώτα μαθαίνουν να χορεύουν και ύστερα να περπατούν».

Εικόνα 30: 1^η φωτογραφία Κυνίδαρος Νάξου, 2^η φωτογραφία Φουστανελάδες / Κορδελάτοι. Πηγή: Naxos Tours

Είναι ένα χορευτικό δρώμενο που έχει σχέση με την παρουσία και την λατρεία του Διονύσου στο νησί της Αριάδνης και του κρασιού σύμφωνα με την μυθολογία. Οι άντρες του χωριού ντύνονται Φουστανελάδες – Κορδελάτοι. Είναι ένα Αποκριάτικο έθιμο όπου ο χορός, το φαγητό και το κέφι κυριαρχούν. Η όλη διαδικασία περιέχει μια θεατρικότητα όπου οι άντρες του χωριού μπαίνουν στον ρόλο από την ώρα που θα ντυθούν και θα συγκεντρωθούν στην πλατεία και θα ξεκινήσουν τον χορό. Είναι πραγματικά εντυπωσιακό για όσους μπορέσουν να το ζήσουν.

4^η Μέρα Το πρωί οι επισκέπτες θα αξιοποιήσουν τις υπηρεσίες που προσφέρει το ξενοδοχείο και θα γευματίσουν στο εστιατόριο. Το βράδυ στη Χώρα της Νάξου θα παρακολουθήσουν και θα συμμετέχουν στο Διονυσιακό Δρώμενο Λαμπαδηφορίες.

Εικόνα 31: Λαμπαδηφορίες Νάξου.

Πρόκειται για μια πολύ ιδιαίτερη και επιβλητική παρέλαση η ιστορία της οποίας συνδέεται με την αρχαία Ελλάδα. Αποτελεί ένα κράμα Απολλώνιων και Διονυσιακών στοιχείων. Είναι ένα σχετικά πρόσφατο έθιμο όπου παίρνει μέρος το τελευταίο Σάββατο των Αποκριών. Πλήθος κόσμος ανηφορίζει στο Κάστρο της Χώρας ντυμένος με ένα άσπρο σεντόνι και βάζονται στο πρόσωπο τους με μαύρη μπογιά την περιοχή γύρω από τα μάτια ενώ το υπόλοιπο πρόσωπο με λευκή μπογιά. Στα μαλλιά τους τοποθετούν στάχια και στα χέρια κρατούν αναμμένες δάδες. Από το Κάστρο θα κατέβουν στην παραλία όπου στην κεντρική πλατεία θα κάψουν το κακό πνεύμα. Η ρακή ρέει άφθονη, ήχοι από κρουστά ακούγονται παντού ο κόσμος διασκεδάζει με χορούς και τραγούδια που κρατούν μέχρι το άλλο πρωί (naxos carnival, 2021).

5^η Μέρα Το τουριστικό λεωφορείο θα μεταφέρει τους επισκέπτες στο λιμάνι για να πάρουν το καράβι της επιστροφής.

Στην χειμερινή περίοδο επέλεξα επισκέψεις σε ναούς και Βυζαντινά μνημεία , αρχαιολογικούς χώρους και παραδοσιακούς οικισμούς. Για το ωράριο και τις μέρες λειτουργίας των αρχαιολογικών χώρων και των μουσείων αναφέρθηκα στο πρώτο πολιτιστικό πακέτο.

Συμπληρώνοντας κάποιες προτάσεις είναι σημαντικό τα θρησκευτικά μνημεία να αποκτήσουν φύλαξη μένοντας ανοιχτά για το κοινό (Παναγία Δροσιανή , Άγιος Γιώργης Διασορίτης κτλ) . Να αποκτήσουν ασφαλή πρόσβαση και καλύτερη σήμανση.

Η ιδιαίτερη μεσαιωνική κληρονομιά του νησιού , πύργοι , μοναστήρια , κάστρα , ναοί θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια αυτόνομη θεματική ενότητα προσελκύοντας επισκέπτες όλες τις εποχές του χρόνου.

Όλοι οι επισκέψιμοι χώροι θα πρέπει να έχουν ασφαλή πρόσβαση καθώς και ράμπες για την μετακίνηση ΑΜΕΑ αλλά και καλύτερη σήμανση με ευανάγνωστες πινακίδες.

Οι κοινότητες θα πρέπει να μεριμνούν για τον καθαρισμό των περιβάλλοντων χώρων.

Θα πρέπει να υπάρχει ενημέρωση μέσω των νέων τεχνολογιών και σύγχρονων ψηφιακών μέσων για τις υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν τα χωριά για τα πανηγύρια , εστιατόρια και ξενοδοχεία.

Λόγω της αύξησης των τουριστών στο νησί δημιουργείτε η ανάγκη μιας συνεχής ανοικοδόμησης τουριστικών καταλυμάτων γι' αυτό θα πρέπει να υπάρχει χωροταξικός σχεδιασμός έτσι ώστε ο σχεδιασμός κτιρίων να συνάδει με τους ιστορικούς οικισμούς χωρίς να αλλάζει το φυσικό αγροτικό τοπίο. Ο πολεοδομικός σχεδιασμός μεγίστου μεγέθους νέων τουριστικών μονάδων θα πρέπει να είναι συμβατός με την ιδιαιτερότητα του πολιτιστικού χαρακτήρα του νησιού.

Η εμπλοκή και η συνεργασία των τοπικών πληθυσμών , των συντηρητών , των τουριστικών πρακτόρων , των επιχειρηματιών , των managers και των αρμόδιων πολιτικών κρίνεται απολύτως αναγκαία για μια βιώσιμη τουριστική βιομηχανία και για μια αποτελεσματική προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ο στόχος είναι κοινός και η επίτευξη του απαιτεί συλλογικότητα και συνέργειες. Ας γίνει λοιπόν εφικτή αυτή τη φορά η συνεργασία μεταξύ πολιτών , τοπικών φορέων και αυτοδιοίκησης , κυβερνητικών θεσμών και πολιτικής ηγεσίας για να κατορθώσουμε όσα μέχρι σήμερα είχαμε αμελήσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^Ο – Εφαρμογές Πολιτιστικού Τουρισμού στην Νάξο.

7.1. Υπάρχουσες και Επιτυχημένες εφαρμογές.

Η Λίνα Μενδώνη αναφέρει ότι κάθε ένας θα πρέπει να αντιληφθεί ότι οι χώροι του παρελθόντος εμπλουτίζουν το δικό μας παρόν και μελλοντικά συντελούν στη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής μας ζωής. Το μέλλον του παρελθόντος μας θα πρέπει να στηριχτεί και να επενδυθεί με ανθρώπινο δυναμικό. Οι αρχαιολογικοί χώροι και τα μνημεία θα πρέπει να έρχονται σε επαφή με τον κόσμο και όχι να μένουν μόνο υπό την επίβλεψη του αρχαιολόγου, ιστορικού, ερευνητή του παρελθόντος (Μεδώνη Λ., 2006).

Εφαρμογές πολιτιστικού τουρισμού στην Νάξο δεν υπάρχουν πολλές. Η αξιοποίηση και η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων με νέα σύγχρονα μέσα ψηφιακής τεχνολογίας είναι πια γεγονός.

Μια καινοτόμος ψηφιακή εφαρμογή για την προβολή και την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος στο νησί της Νάξου δημιουργείται με το έργο «NAXIOS». Είναι μια ψηφιακή εφαρμογή ηλεκτρονικού ξεναγού (e – Ξεναγός) όπου θα γίνεται ξενάγηση των πολιτιστικών πόρων του νησιού και μια συνοδευτική διαδικτυακή πλατφόρμα διαχείρισης πολιτιστικού περιεχομένου της Νάξου (e- Χωριό) που θα υποστηρίζει, προβάλλει και προωθεί τα πολιτιστικά δρώμενα σε όλη τη περιοχή.

Ενδεικτικά για την Νάξο προβλέπεται η προβολή του αρχαίου υδραγωγείου Νάξου, του αρχαίου Ιερού του Απόλλωνα και της Δήμητρας στην περιοχή Γύρουλα Σαγκρίου και του Πύργου Χειμάρρου (ΠΝΑΙ, naxospress).

Επίσης, προτείνονται κέντρα πληροφόρησης επισκεπτών όπου θα παρέχεται λεπτομερής και εξειδικευμένη πληροφόρηση στους επισκέπτες (αξιοθέατα, εκδηλώσεις κτλ), και κέντρα εικονικής αναπαράστασης όπου συγκεκριμένα για την Νάξο θα γίνεται Αναπαράσταση για την Ενετοκρατία στις Κυκλάδες, την περίοδο 13ο έως 16ο αιώνας όπου και υπήρξε αποφασιστικής σημασίας τόσο για την πολιτική, κοινωνική, οικονομική όσο και για την πολιτιστική εξέλιξη των νησιών (Κόνσολα Ν., no date).

Σήμερα γίνεται μια προσπάθεια αποκατάστασης για τη δημιουργία του « Βιομηχανικού Πάρκου Στραβολαγκάδας» όπου θα περιλαμβάνει τη συντήρηση μονοπατιών, των βαγονογραμμών, την αποκατάσταση των εγκαταστάσεων των σμυριδορυχίων.

Στην παραλία του Λυώνα υπάρχει ένας παλιός «ταρσανάς» δηλαδή χώρος κατασκευής μικρών πλοιαρίων και βαρκών. Η σμύριδα μεταφερόταν από τα ορυχεία στο λιμάνι του Λυώνα και όταν τους έπιανε η νύχτα κοιμόντουσαν εκεί. Το κτίριο χρονολογείται στο μεσαίωνα. Είναι δίχωρο με γοθτικές και Κυκλαδίτικες καμάρες. Στην οροφή υπάρχουν παράλληλα τόξα σε μικρή απόσταση. Εκεί τοποθετούνταν

μαρμάρινες πλάκες για τη στέγαση του που της επικάλυπταν με χωμάτινα δώματα. Υπάρχει τζάκι στη μέση του δωματίου με κατακόρυφη φούσκα. Το μνημείο εγκαινιάστηκε το 2008 με το όνομα « Ταρσάνας» Εργατών Σμύριδος ή Κωνσταντίνος Α. Μυλωνάς ή Μπολσεβίκος.

Επίσης , υπάρχουν ανεμόμυλοι όπως στο χωριό Τρίποδες καθώς και αναπαλαιωμένα ελαιοτριβεία στα χωριά Εγγαρές , Κόρωνος και ανάμεσα , στα χωριά Μέλανες , Κουρουνοχώρι και Δαμαλάς στη θέση «Ντεμαρή» (Σπιλάνης Γ., 2015).

Ο Δήμος Δρυμαλίας σε συνεργασία με τον Δήμο Νάξου έχουν πραγματοποιήσει έργα αποκατάστασης όπως είναι η δημιουργία του Επιτόπιου Μουσείου στην πλατεία της Μητρόπολης. Σε εξέλιξη βρίσκεται η αποκατάσταση του κτηρίου της σχολής Ουρσουλινών.

Η αναπτυξιακή Εταιρία Επαρχίας Νάξου « Αριάδνη Α.Ε.» πραγματοποιεί Ευρωπαϊκά προγράμματα που έχουν σαν σκοπό την πολιτιστική ανάπτυξη (αποκαταστάσεις μονοπατιών , δημιουργία Βυζαντινού πάρκου στην Τραγαία).

Με πρωτοβουλία της Ιεράς Μητρόπολης και των Ενοριών της έχει γίνει αποκατάσταση πολλών Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών ναών .

Ο Σύλλογος Σαγκριωτών Νάξου «Η Πρόοδος» προσπαθεί να αποτρέψει την λειτουργία λατομείου στην περιοχή επειδή εκεί βρίσκονται πολλά Βυζαντινά μνημεία και ο αρχαιολογικός χώρος του Γύρουλα.

Πολλοί ιδιώτες έχουν βοηθήσει στην συντήρηση και αποκατάσταση μνημείων όπως για παράδειγμα η Μονή Τιμίου Σταυρού – Πύργου Μπαζαίου ο οποίος φιλοξενεί πολιτιστικές εκδηλώσεις και εκθέσεις (Γρατσία Ε., no date).

Η κυρία Λεγάκη τονίζει ότι η Νάξος μπορεί να προσφέρει στους επισκέπτες της υψηλής ποιότητας εναλλακτικές μορφές τουρισμού όμως ο πολιτιστικός τουρισμός είναι μακράν από τους πιο ευνοϊκούς (Λεγάκη Μ., 2018).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε την πολιτιστική κληρονομιά κάθε τόπου. Εκτός από τη σημασία που προσδίδει ως αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας του ίδιου του τόπου αλλά και της χώρας στην οποία βρίσκεται , βλέπουμε ότι μπορεί να συμβάλλει σε μεγάλο ποσοστό στην οικονομική ανάπτυξη αλλά και στην ανάπτυξη του τουρισμού.

Συγκεκριμένα η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού της Νάξου πιστεύω ότι μπορεί να στηριχθεί στον αρχαίο πολιτισμό της , μιας και ο αρχαίος πλούτος της είναι τεράστιος. Με συγκεκριμένες και στοχευμένες δράσεις και προγράμματα από την πολιτεία , το ΥΠΑ , την τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά και από τους κατοίκους του νησιού θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι πολιτιστικοί πόροι του έτσι ώστε να υπάρξει μια συνέχεια γνωριμίας στις νεότερες γενιές. Η συντήρηση , η προστασία και η διάδοση των πολιτιστικών πόρων πρέπει να είναι πρώτη μέριμνα. Η αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος του νησιού βοηθάει στην ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος και κατ' επέκταση ενισχύει την επιχειρηματικότητα (τουριστικά πρακτορεία, εστιατόρια , εμπορικά μαγαζιά , ενοικιάσεις αυτοκινήτων, καταλύματα κτλ.). Επομένως , ο αρχαίος πολιτισμός συμβάλλει στην τουριστική ανάπτυξη ενός τόπου , αυτό ισχύει και στην περίπτωση της Νάξου.

Έχει παρατηρηθεί ότι ο πολιτιστικός τουρισμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο αντιμετώπισης της εποχικότητας για να ικανοποιήσει απαιτήσεις πολιτιστικών τουριστών ειδικού ενδιαφέροντος .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Βασίλειου Λαμπρινουδάκη, ομ. καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών, Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ, ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

Γεωργόπουλος Α. (2006), «Γη, Ένας μικρός και εύθραυστος πλανήτης», Εκδ.

Gutenberg, Αθήνα

Γρατσάνη Α. (2012), Πολιτισμός και Τουρισμός στις περιφερειακές πόλεις : Η περίπτωση της πόλης των Τρικάλων, Αθήνα, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Γρατσία Ε., Λεκάκης Σ., Τοπικές κοινωνίες και Μνημεία Νάξου.

Γρατσία Ε., Τα προβλήματα των αρχιτεκτονικών μνημείων της Νάξου και η συμβολή των Ναξιωτών στην προστασία τους.

Θεοδοροπούλου, Ε. (2006), ‘Σημειώσεις για το μάθημα: Αειφόρος Τουριστικής Ανάπτυξη και Περιβάλλον’ , Αθήνα , Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Κοκκώσης, Χ. και Τσάρτας, Π. (2001) Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον. Αθήνα: εκδόσεις ΚΡΙΤΙΚΗ

Λεκάκης Σ., (no date), Τα μνημεία και η ιστορία της αρχαιολογίας της Νάξου.

Μπαρδάνης Ιωάννης Λόγος Δημάρχου Δρυμαλίας.

Ντόρα Ν. Κόνσολα, Η Διεθνής Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς , 2006. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Τσάρτας Π. (2010), Ελληνική τουριστική ανάπτυξη : χαρακτηριστικά , διερευνήσεις , προτάσεις. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική

Χάρης Κοκκώσης – Πάρις Τσάρτας – Ελευθερία Γκρίμπα , Ειδικές και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού, Ζήτηση και Προσφορά Νέων Προϊόντων Τουρισμού. Εκδόσεις Κριτικής.

Ξένη Βιβλιογραφία.

Andereck K.L., Valentine K.M., Vogt C.A., Richard C., and R.C. Knopf (2007). “A Cross-cultural Analysis of Tourism and Quality of Life Perceptions”, Journal of Sustainable Tourism, Vol. 15, No. 5, p.p.483-502.

Bachleitner R., and Zins A. (1999). “Cultural Tourism in Rural Communities: The Residents’ Perspective”, Journal of Business Research, Vol 44, No 3, Pages 199–209.

Budeanu A. (2005), “Impacts and responsibilities for sustainable tourism: a tour operator’s perspective”, Journal of Cleaner Production, Vol. 13, No. 2, pp.89–97.

Ioan-Frank V., and Istoc E.-M. (2007). “Cultural Tourism And Sustainable Development”, Romanian Journal of Economic Forecasting, Vol. 4, No. 1, p.p.89-96.

Stephen J. Page, Εισαγωγή στο Τουρισμό, Το Τουριστικό Μάνατζμεντ στον 21^ο αιώνα, 2006. Αθήνα. Εκδόσεις: Παπαζήση.

Steven Hoelscher (2006). Heritage. Sharon Macdonald. A Companion to Museum Studies. Blackwell Publishing

Wang S., Fu Y. Y., Cecil A. K., and S. Hji-Avgoustis (2008), “Impacts of cultural tourism upon quality of life: the resident’s perspective”, 2008 International CHRIE Conference – Atlanta, Georgia, U.S.A

Colin Renfrew and Paul Bahn, 2001. Αρχαιολογία, Θεωρίες, Μεθοδολογία και Πρακτικές Εφαρμογές, Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, Αθήνα.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ελληνική Βιβλιογραφία

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, (2017), Η Τουριστική Ανάπτυξη με όρους βιωσιμότητας & ενεργειακής αναβάθμισης στο επίκεντρο Διεθνούς Συνεδρίου. Αναρτήθηκε από: <https://www.auth.gr/news/press/24690> Βαζαίος Μ., (2016),

Νάξος: από το μερικό στο όλον. Αναρτήθηκε από:

<https://www.naxospress.gr/arthro/politismos/naxos-apo-meriko-sto-olon> Βικιπαίδεια, Βυζαντινή αρχιτεκτονική. Αναρτήθηκε από:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CF%85%CE%B6%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%AE_%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE

Γκιολμπαξιώτη Ε., (2019), Ο πολιτιστικός τουρισμός με Μαζικό Τουρισμό : Τα παραδείγματα της Νάξου και Της Σαντορίνης. Αναρτήθηκε από:

https://apothesis.eap.gr/bitstream/repo/44949/1/105622_%CE%93%CE%9A%CE%99%CE%9F%CE%A5%CE%9B%CE%9C%CE%A0%CE%91%CE%9E%CE%99%CE%A9%CE%A4%CE%97_%CE%95%CE%9B%CE%95%CE%9D%CE%97.pdf

Δαμιανάκη Ματίνα, Αρχαιολογικοί χώροι, τι είναι και πού υπάγονται. Αναρτήθηκε από:

http://www.athinodromio.gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%AF-%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%BF%CE%B9-%CF%84%CE%B9%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%80%CE%BF%CF%8D-%CF%85/#.X_w-r-gzbIV

Δημητροκάλη Στέλλα, (2013), Τουριστική Ανάπτυξη στον νομό Κυκλάδων. Η Μελέτη περίπτωσης της Νάξου. Αναρτήθηκε από:

<https://hellenicus.lib.aegean.gr/bitstream/handle/11610/6784/file0.pdf?sequence=2>

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, Αρχαιολογική Συλλογή Απειράνθου Νάξου. Αναρτήθηκε από :

<https://archaeologicalmuseums.gr/el/museum/5df34af3deca5e2d79e8c19e/archaeological-collection-of-apeiranthos> Δώδεκα,(2017), Μουσεία Απειράνθου, Νάξος.

Αναρτήθηκε από:

<http://grecorama.com/el/%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AC%CE%BD%CE%B8%CE%BF%CF%85-%CE%BD%CE%AC%CE%BE%CE%BF%CF%82/>

Ε.Ι.Δ.Π., (no date), Πολιτισμική Κληρονομιά: Παρελθόν – Παρόν – Μέλλον.

Αναρτήθηκε από:

<https://www.helleniculturaldiplomacy.com/%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%>

[CE%B9%CE%AC%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BB%CE%B8%CF%8C%CE%BD%CF%80%CE%B1/](https://www.e-kyklades.gr/tourism/naxos_history?lang=el)

Επιμελητήριο Κυκλάδων, (no date), Τα όνειρα ζωντανεύουν στις Κυκλάδες. Αναρτήθηκε από: https://www.e-kyklades.gr/tourism/naxos_history?lang=el Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών, Βυζαντινό Μουσείο Νάξου – Πύργος Γλέζου. Αναρτήθηκε από: http://www.religiousgreece.gr/south-aegean-islands/-/asset_publisher/AxB31BPQp3EE/content/byzantino-mouseio-naxou-pyrgos-glezou

ΙΝΣΕΤΕ, (2019), Περιφέρεια Νότιου Αιγαίου. Αναρτήθηκε από: <https://insete.gr/wpcontent/uploads/2020/04/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%A>
[D%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CE%9D%CE%BF%CF%84%CE%AF%CE%BF%CF%85%CE%91%CE%B9%CE%B3%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85.pdf](https://insete.gr/wpcontent/uploads/2020/04/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%A)

Καστρολόγος, (2014), Μονή Φωτοδότη Χριστού. Αναρτήθηκε από: <https://www.kastra.eu/castlegr.php?kastro=photodot>

Λαμπρινουδάκη Β., Σημαντώνης – Μπουρνιά Ε., (2013), Αρχαιολογικός χώρος των Υρίων. Αναρτήθηκε από:

<https://www.gtp.gr/TDirectoryDetails.asp?id=15320&lng=1> Λαμπρινουδάκης Β., (2012), Επιτόπιο Μουσείο Πλατείας Μητρόπολης Νάξου. Αναρτήθηκε από: <https://www.gtp.gr/TDirectoryDetails.asp?id=13074&lng=1>

Λαμπρινουδάκης Β., Σημαντώνη-Μπουρνιά Ε., (2012), Αρχαιολογικός χώρος Σαγκριού. Αναρτήθηκε από:

<https://www.gtp.gr/TDirectoryDetails.asp?id=14973&lng=1>

Λεγάκη Μ., 2018, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΝΑΞΟΥ. Αναρτήθηκε από: <https://apothesis.lib.hmu.gr/bitstream/handle/20.500.12688/8860/LegakiMaria2018.pdf?sequence=1>

Μαργαρίτης Κ., (2017), Διερεύνηση Ανάπτυξης Εναλλακτικών Μορφών τουρισμού για τον Εμπλουτισμό του Τουριστικού Προϊόντος της Νάξου. Συγκεντρωτική Διαχείριση μέσα από ένα πιλοτικό διαδικτυακό Επιχειρηματικό Μοντέλο Προώθησης και Προβολής. Αναρτήθηκε από:

https://www.academia.edu/35434969/KM_%CE%9D%CE%91%CE%9E%CE%9F%CE%A3_%CE%94%CE%95_pdf

Μανασσάκη Θ., (2019), Χωρικός Σχεδιασμός για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της ΒΑ Νάξου. Αναρτήθηκε από:

file:///C:/Users/user/Downloads/%CE%9C%CE%B5%CF%84%CE%B1%CF%80%CF%84%CF%85%CF%87%CE%B9%CE%AC%CE%BA%CE%B7%20%CE%95%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1_%CE%9C%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%83%CE%AC%CE%BA%CE%B7%20%CE%98%CE%B5%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%83%CE%AF%CE%B1.pdf

Μαστοροπούλου Σ., (2019), Προς ένα βιώσιμο πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης στη Νήσο Νάξο. Προσέγγιση σε Μικρό – και Μακρό Επίπεδο. Αναρτήθηκε από:

file:///C:/Users/user/Downloads/%CE%A4%CE%95%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%9F%20%CE%A4%CE%95%CE%A5%CE%A7%CE%9F%CE%A3%20%CE%94%CE%99%CE%A0%CE%9B%CE%A9%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97%CE%A3_%CE%9C%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%9F%CE%A1%CE%9F%CE%A0%CE%9F%CE%A5%CE%9B%CE%9F%CE%A5.pdf

Μενδώνη Λ., (2006), Αξιοποίηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Αναρτήθηκε από:

https://www.lemoni.gr/bookshop/118093_%CE%B1%CE%BE%CE%B9%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CE%B4%CE%B5%CE%B9%CE%BE%CE%B7-%CE%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%AC%CF%82.htm

Μηχανή του χρόνου , Ο ναός της θεάς Δήμητρας που χτίστηκε έναν αιώνα πριν από τον Παρθενώνα. Το μνημείο της Νάξου που είχε μετατραπεί σε εκκλησία στα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Αναρτήθηκε από: <https://www.mixanitouxronou.gr/o-naos-tistheas-dimitras-pou-xtistike-enan-aiona-prin-apo-ton-parthenona-to-mnimeio-tisnaksou-pou-eixe-metatrapei-se-ekklisia-sta-prota-xristianika-xronia/>

Νάξος.ws , Ταξιδιωτικός οδηγός, Τα Αρχαιολογικά Μουσεία της Νάξου. Αναρτήθηκε από: <https://www.xn--mxaxeeu.com.gr/%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%B9%CE%B1.html>

Οδυσσευς , (2012), Πύργος Χειμάρρου Νάξος. Αναρτήθηκε από : http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=1811

Χατζίνα Κωνσταντίνα, (2015) Φυσικά προϊόντα διατροφής ως πολιτιστικός πόρος για την ανάπτυξη και την προβολή ενός τόπου. Μελέτη περίπτωσης: Το φιστίκι Αιγίνης Αίγινα. Αναρτήθηκε από: <http://dinachatзина.blogspot.com/2015/11/blog-post.html> Σπιλάνης Γ., (2015), ΠΕ2.1.4. Σχέδιο δράσης για τον πολιτιστικό τουρισμό στις Κυκλάδες. Αναρτήθηκε από: <http://tourismobservatory.ba.aegean.gr/wpcontent/uploads/2015/12/P4.4-%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CE%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-2.pdf>

Τα όνειρα ζωντανεύουν στις Κυκλάδες, (no date), Νάξος. Αναρτήθηκε από: https://www.e-kyklades.gr/travel/tourism/naxos_history?regionCd=NAXOS&lang=el

Τουλούπη Κωνσταντίνα, (2017), Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη στον νησιωτικό χώρο: Η περίπτωση της Νάξου. Αναρτήθηκε από:

<https://ir.lib.uth.gr/xmlui/bitstream/handle/11615/47998/16496.pdf?sequence=1>
ΦΙΛΑΝΗ ΜΑΡΙΑ, (2012), ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ. Αναρτήθηκε από:
<http://ikee.lib.auth.gr/record/129163/files/GRI-2012-8620.pdf>

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ELEFSIS.com, (no date), Η συνεισφορά του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στη σύγχρονη ζωή. Αναρτήθηκε από: <http://elefsis.com.cy/%CE%B7-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CF%83%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AC-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D-%CF%80%CE%BF/> .

Explore naxos, (2014), Παναγία Δροσιανή. Αναρτήθηκε από:
<https://www.explorenaxos.com/el/destinations/panagia-drosiani>

Fast Ferries, (2019), Πορτάρα Νάξου: Η αιγιματική πόρτα που στέκεται στην αιωνιότητα. Αναρτήθηκε από: <https://fastferries.com.gr/blog/portara-naxou/>

Greek Travel Pages, (2013) , Αρχαιολογικό Μουσείο Νάξου. Αναρτήθηκε από:
<https://www.gtp.gr/TDirectoryDetails.asp?id=1116&lng=1>

Heallegal ,(no date), Τι ορίζεται ως μνημείο;. Αναρτήθηκε από:
<https://legal.heallink.gr/index.php/manument>

HotelsLine.gr, (2000-2012), Τρεις Κούροι. Αναρτήθηκε από:
http://www.hotelsline.gr/root/newhotel/mx/m_Naxos_kouros.asp iefimerida,(2019), Το μοναδικό Διονυσιακό καρναβάλι της Νάξου!. Αναρτήθηκε από:
<https://www.iefimerida.gr/news/319303/monadiko-dionysiako-karnavali-tis-naxoyeikones-vinteo>.

In.gr , (no date), Οι αρχαιολογικοί χώροι της Νάξου. Αναρτήθηκε από: <https://www.in.gr/2010/01/27/life/diakopes/oi-arxaiologikoi-xwroi-tis-naksoy/>

Naxos Carnival, (2021), Οι επιβλητικές Λαμπαδηφορίες στο Διονυσιακό Καρναβάλι της Νάξου. Αναρτήθηκε από : <https://naxoscarnival.com/lampadhfories-naxou/>

Naxospress, (no date), ΠΝΑΙ - Νάξος: Δημοπρατείται η ψηφιακή εφαρμογή ανάδειξης του πολιτισμού. Αναρτήθηκε από:
<https://www.naxospress.gr/arthro/politismos/pnai-naxos-dimoprteitai-i-psifiakiefarmogi-anadeixis-toy-politismoy>

Naxostimes, (2020), Άμεση ανάγκη η κατασκευή νέου λιμανιού στη Νάξο – Σύσσωμη η αντιπολίτευση ζητά τη συζήτηση του θέματος στο δημοτικό συμβούλιο. Αναρτήθηκε από : <https://www.naxostimes.gr/naxos/61594/amesi-anagki-kataskeyineoy-limaniou-sti-naxo-syssomi-antipoliteysi/>

Naxostimes, (2018), Στο στάδιο των απαλλοτριώσεων η επέκταση του αεροδρομίου Νάξου (video: η συζήτηση στο δημοτικό συμβούλιο). Αναρτήθηκε από : <https://www.naxostimes.gr/naxos/27935/stadio-ton-apallotrioseon-epektasiaerodromiou-naxoy-video-syzitisi-dimotiko-symvoylion/>

Newsbeast, (2016), Το πανέμορφο χωριό της ορεινής Νάξου. Αναρτήθηκε από : <https://www.newsbeast.gr/travel/arthro/2464534/to-panemorfo-chorio-tis-orinisnaxou>

Rent a car, (no date), Μοναστήρι στα Καλαμίτσια Νάξου. Αναρτήθηκε από: <https://www.rentacarnaxos.gr/el/monastiri-kalamitsia-naxos/>

TESFAYE WELEBA, (2014), ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ. Αναρτήθηκε από : http://eureka.teithe.gr/jspui/bitstream/123456789/1080/1/Tesfaye_Weleba.pdf

TopoGuide.gr, (no date), 81 Εκκλησίες της Νάξου. Αναρτήθηκε από: http://www.topoguide.gr/islands/southern_aegeo/advn_naxos/naxos_churches.php

Tournews.gr, (2012), Αρχαιολογικό Μουσείο "Μιχάλης Μπαρδάνης". Αναρτήθηκε από: <http://apeiranthos-naxos.blogspot.com/2012/09/a.html>

Wikipedia , (2021), Κινίδαρος Νάξου . Αναρτήθηκε από: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B9%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%82_%CE%9D%CE%AC%CE%BE%CE%BF%CF%85

Wikipedia , (2020), Βυζαντινή αρχιτεκτονική. Αναρτήθηκε από: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CF%85%CE%B6%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%AE_%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE

Wikipedia, (2020), Τουρισμός . Αναρτήθηκε από: <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>